

Håland-Tjøtta-Vagle – juni 2023

Høringsuttalelser og kommentarer fra KE Nett og Lnett

Innhold

Innhold	2
1 Formål	4
2 Sammendrag	4
2.1 Støy	4
2.1.1 Støy i anleggsfasen	4
2.1.2 Støy i driftsfasen	5
2.2 Detaljplan (tidligere miljø-, transport- og anleggsplan, MTA)	5
3 Høringsuttalelser med kommentarer	7
3.1 Tor Gunnar Alvestad	7
3.1.1 Kommentar fra Lnett	10
3.2 Bane NOR	11
3.2.1 Kommentar fra Lnett	11
3.3 Elling Braut	12
3.3.1 Kommentar fra KE Nett	12
3.4 Breimyra Eiendom	12
3.4.1 Kommentar fra Lnett	12
3.5 Frode Førland	13
3.5.1 Kommentar fra Lnett	15
3.6 Åslaug Årsland Grude og Lars Kristian Grude	16
3.6.1 Kommentar fra KE Nett	16
3.6.2 Kommentar fra Lnett	16
3.7 Odd Harald og Sven Hauge	17
3.7.1 Kommentar fra KE Nett	18
3.8 Svein Hodne	18
3.8.1 Kommentar fra KE Nett	20
3.9 Helene V og Ove Horpestad	22
3.9.1 Kommentar fra KE Nett	22
3.10 KE Nett	22
3.10.1 Kommentar fra Lnett	23
3.11 Klepp kommune	23
3.11.1 Kommentar fra KE Nett	24
3.11.2 Kommentar fra Lnett	24

3.12 Per Terje Meling	24
3.12.1 Kommentar fra KE Nett	28
3.13 Ree Næringspark	29
3.13.1 Kommentar fra Lnett	29
3.14 Rogaland fylkeskommune	29
3.14.1 Kommentar fra KE Nett	31
3.14.2 Kommentar fra Lnett	31
3.15 Runar Salte og Kjellaug Ottøy Mauland	31
3.15.1 Kommentar fra Lnett	32
3.16 Trond og Edith Schei	32
3.16.1 Kommentar fra KE Nett	32
3.16.2 Kommentar fra Lnett	32
3.17 Karl Stangeland	33
3.17.1 Kommentar fra Lnett	33
3.18 Statens vegvesen	33
3.18.1 Kommentar fra Lnett	34
3.19 Statsforvalteren i Rogaland	34
3.19.1 Kommentar fra KE Nett	38
3.19.2 Kommentar fra Lnett	38
3.20 Time kommune	40
3.20.1 Kommentar fra Lnett	45
3.21 Olav Inge Tunheim	45
3.21.1 Kommentar fra Lnett	45
3.22 Heidi Wahl og Odd Arve Thomassen	45
3.22.1 Kommentar fra KE Nett	53

Saksbehandler:	Børre Dybesland
Status:	Under arbeid
Dok. nr.:	475790
Opprettet dato:	10.10.2023

Eier:	Inge Lunde
Organisasjon:	Lnett, Nettkonsesjon
Dokumenttype:	Høringsuttalelser med kommentarer
Endret dato:	03.11.2023

1 Formål

Dette dokumentet inneholder KE Netts og Lnetts kommentarer til høringsuttalelsene som er mottatt i forbindelse med høring av konsesjonssøknaden «132 kV Håland–Tjøtta–Vagle, tilleggssøknad juni 2023 versjon 2b», NVE saksnummer 201912940.

Høringsuttalelsene er lagt inn slik de er mottatt, men alle vedlegg er ikke tatt med. Flere høringsuttalelser er oppdelt med kapitler og overskrifter, og disse kan medføre noe forvirring mht. overskrifter og kapittelinndeling i foreliggende dokument. Vi henviser i den sammenheng til innholdslista for å få bedre oversikt. Uttalelsene er sortert alfabetisk etter høringspart.

Kommentarene fra KE Nett og Lnett er ikke et svar direkte til høringspartene, men til NVE som på bakgrunn av høringsuttalelsen og kommentarer skal vurdere om det behov for mer informasjon i saken.

For de høringsuttalelsene Lnett og KE Nett ikke har noe å tilføye eller kommentere til vil Lnett/KE Nett ikke skrive noe om eventuelle argumenter eller meninger høringsparten har sendt inn. Det vil da stå «Lnett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.» eller «KE Nett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.».

2 Sammendrag

Mange av høringspartene har påpekt lignende problemstillinger og ønsker. Det er derfor skrevet noen generelle kommentarer på de temaene som går igjen i flere høringsuttalelser og det vil henvises til disse der det er aktuelt. Høringsuttalelsene kommenteres spesifikt i kapittel 3.

2.1 Støy

Støy fra anleggene kan deles opp i anleggsfasen, når man bygger anleggene, og driftsfasen, når anleggene er i bruk.

2.1.1 Støy i anleggsfasen

For anleggsfasen vil støyen være midlertidig, da byggetiden er estimert å vare opptil tre år for hele anlegget. Arbeidet vil også gjennomføres i etapper og byggeaktiviteten vil veksle i intensitet i de forskjellige områdene anleggene etableres. Støy i anleggsfasen og eventuelle tiltak i den sammenheng vil omtales nærmere i detaljplanen, se også kapittel 2.2.

Lnett er kjent med at f.eks. hester kan være sårbare for anleggsstøy. Støyen vil være av vekslende intensitet og av midlertidig art. I andre prosjekter har Lnett sendt ut SMS-varsel før spesielt støyende aktivitet samt hatt god dialog med hesteeier. Tilsvarende kan også være aktuelt for andre typer besetning. Det kan også være forhold som gjør at tidspunkt for enkelte anleggsaktiviteter justeres, f.eks. hekkeperioder til enkelte fugler som er spesielt vare for støy.

2.1.2 Støy i driftsfasen

For driftsfasen vil det være støy fra transformatorstasjoner og det vil også forekomme fra luftledninger. Dette er omtalt i søknadens kapittel 5.4.1 for Tjøtta transformatorstasjon samt kapittel 5.9 for luftledninger.

Støy fra transformatorstasjoner vurderes opp mot grenseverdier for industristøy i T-1442, Støy i arealplanlegging. Anbefalt grenseverdi for støy fra transformatorstasjoner er oppgitt til 43 dB. Støy fra Tjøtta transformatorstasjon er beregnet å være maksimalt 26 dB ved den boligen som ventes å få høyest støy, og dette viser at ingen boliger er i nærheten av støy over grenseverdien

Fra luftledninger består støybildet hovedsakelig av koronastøy. Dette inntreffer spesielt ved regn og tåke, men også ved snøfall og frost på ledningene. Erfaring viser at støy fra ledninger normalt er høyest når ledningen er ny på grunn av ujevnheter og fettrester på lineoverflaten. Støyen reduseres over tid. Støyopplevelsen av koronastøy endres etter nivå av bakgrunnsstøy man har i området.

I veilederen til T-1442 står det at ved normal drift er det kun 300 kV og 420 kV ledninger som produserer hørbar støy. Lnett har imidlertid registrert og målt hørbar støy fra luftledninger med 50 kV spenning. Det ble da målt et støynivå på rundt 40 dB i 30 meters avstand fra ledningen. For 420 kV ledninger sier veilederen at støynivået kan komme opp i 46 – 48 dB på 30 meters avstand fra luftledningene. Dette betyr at for en 132 kV ledning vil koronastøy trolig kunne ligge i et intervall mellom 40 dB og 45 dB på 30 meters avstand.

Det kan også forekomme glimutladninger fra en luftledning. Dette består av utstrålte elektromagnetiske støypulser. Dette er først og fremst hørbart i regnvær eller når isolatorene er skitne eller har sprekker eller lignende.

Kontaktstøy kan oppstå i luftledninger som følge av små gnistutladninger som skyldes dårlig kontakt i strømførende deler. Støyen kan også oppstå hvis fremmedlegemer er til stede på strømførende liner. Kontaktstøy opptrer i hovedsak ved tørt vær.

2.2 Detaljplan (tidligere miljø-, transport- og anleggsplan, MTA)

Ved utbygging av kraftledninger og transformatorstasjoner i dette omfanget blir det tilnærmet alltid stilt krav til en detaljplan. Detaljplanen skal beskrive hvordan anlegget skal bygges innenfor den konsesjonen som er gitt og hvordan miljøhensyn som er kommet frem i konsesjonsprosessen skal ivaretas. Planen skal omfatte anlegget og alle hjelpeanlegg som anleggsveier, masseuttak, massedeponier, riggplasser og utforming av tekniske inngrep.

Flere av innspillene som er kommet inn knytter seg til anleggsfasen av prosjektet og både Lnett og KE Nett vil ha ytterligere dialog med høringspartene knyttet til disse innspillene etter konsesjonsvedtak er fattet og detaljplanen skal utarbeides.

Detaljplanen vil utarbeides i henhold til NVE's veileder og vil typisk inneholde beskrivelse av hvordan Lnett og KE Nett skal gjøre ulike avbøtende tiltak som eksempelvis:

- tilpasninger av anleggsperiode for å unngå hekkeperiode til sårbare arter
- beskrivelse av hvordan ulemper for landbruksdrift kan reduseres

- beskrivelse av hvordan en kan ivareta vegetasjon dersom det for eksempel settes vilkår om begrenset skogrydding
- sikring av kulturminner i anleggsperioden

Detaljplanen vil sendes på høring til offentlige etater m.fl. og skal godkjennes av NVE før arbeidet med å bygge tiltaket kan starte.

3 Høringsuttalelser med kommentarer

Nedenfor følger mottatte høringsuttalelser. De er oppført i alfabetisk rekkefølge.

3.1 Tor Gunnar Alvestad

Generelt:

Vil først og fremst rette en takk til lnett hvor de har tatt forslag til alternativ trasè på alvor og i tillegg søkt om enda flere alternativer for å ytterligere forbedre alternativene ved Ree. Forslag 1.3 ble innsendt av en gruppe grunneiere hvorav 11 av 13 stilte seg positive til dette. Forslaget ble utarbeidet etter en analyse hvor det kom tydelig frem at trasè 1 og 1.1 skapte en stor splitt hvor 6 av 13 ville ha det ene alternativet og 7 av 13 ville ha det andre alternativet. Ideen om å kombinere 1 og 1.1 ble da skapt og innsendt som en del av siste runde høringsuttalelse. Da dette var innsendt sist gang, ser jeg ingen grunn til å gå i dybden på dette en gang til og forventer at det fortsatt er registrert gjeldende hos NVE. Alternativet er fortsatt et av alternativene i søknaden. Jeg skulle ønske at våre lokale politikere tok denne saken mer på alvor og vurderte grundigere jordkabel som et alternativ. Med utgangspunkt i at jordkabel ikke prioriteres, så stiller jeg meg positiv til alle trasè alternativer og kombinasjoner som IKKE består av trasè 1 over Ree.

Time Kommune:

Jeg må nok en gang få uttalt min frustrasjon over at Time Kommune ikke viser mer interesse i denne saken når vi ser hva våre naboer i Klepp Kommune får til. Men dette er ikke noe jeg kan laste NVE med. Det kan se ut som at Time kommune ikke er klar over at det i neste omgang skal bygges en tilsvarende trasè på øst siden av Frøylandsvatnet som går over en mye større avstand i Time kommune enn denne første. Dersom de er klar over dette så er det enda et stikk til Time beboere om at økonomi er viktigere enn å ta hensyn til eksisterende beboelse og virksomheter.

Vekting:

Jeg vet ikke hvordan NVE vekter de forskjellige forslagene opp mot hverandre, men jeg håper og tror at den demokratiske faktoren på en slik viktig sak er betydelig. NVE har ved flere anledninger forklart at de jakter løsningen som skaper minst negativ konsekvenser for flest.

Grunneier som ikke viser solidaritet for sine naboer:

Det vil være umulig for meg å skrive dette uten å nevne at jeg undrer meg over at grunneieren som har skapt mest blest rundt disse alternativene kjemper for å få trasè valget som kommer nærmest hans egen bopel. Dette i seg selv vitner om hvor lite berørt vedkommende blir av noen av trasèene. Det er riktig at alternativ 1.3 vil berøre denne grunneierens eiendom, mens alternativ 1 ikke vil berøre vedkommende omtrent. Det må vel være en generell solidarisk tankegang at alle grunneiere og berørte deler litt på ulemper vs at noen få får alle ulemper?. Vedkommende har også tidligere i dette prosjektet sendt inn forslag til endring av trasè som bokstavelig talt ville gi andre naboer ekstrem negativ konsekvens uten å ha den minste solidariske tankegang for disse menneskene, deres levebrød og leveplass for familiene. Dette alternativet ble heldigvis trukket tilbake fra søknaden til NVE. Dessverre ble ikke slike realiteter belyst i Jærbladet ved noen av anledningene de skrev om dette. Jeg synes det er et viktig moment at denne grunneieren har sin bopel i underkant av 1km til

Ree Næringspark som er midtpunktet for de forskjellige trasèer – andre berørte grunneiere står i fare for å få alternativ 1 med minste lovlig margin på 50meter til sin bopel og i umiddelbar nærhet til driftsbygning. Det kan også være nyttig for NVE å vite at denne grunneieren heller ikke driver egen aktiv virksomhet på sin egen jord lenger. Jorden driftes av leietakere.

Ree Næringspark:

Etter å ha snakket med representanter for Ree Næringspark, så uttaler de at det eneste som er viktig for dem er at trasè alternativ ikke skaper konflikt med pågående og fremtidig virksomhet på området. Ut over det så har de ingen meninger om alternativene da de ikke bor her og blir privat påvirket.

Hanaland i sør er allerede vernet og vil stoppe all form for potensiell utbygging i denne retning fra Ree Næringspark. Hanaland har allerede en eksisterende trasè i umiddelbar nærhet, slik at en ny trasè over samme området vil ikke ha noen særlig negativ effekt da det allerede eksisterer. Fylkeskommunen burde være positiv til at en trasè over her vil beskytte all form for videre utvikling av området ytterligere.

Gårdsvirksomhet på Ree:

Det må belyses at på dette diskuterte området på Ree består av mye jordbruksområder hvor det er stor forskjell på aktivitet og satningsgrad av de forskjellige grunneierne. Det vil etter mitt syn være merkelig om ikke nylige tunge investeringer og satsning ikke skulle vekke tyngre enn virksomheter som det ikke satses på. Trasè 1 er planlagt å krysse diagonalt over store deler av gårdsbruk som de seneste 5-6 har gjennomgått tunge investeringer for fremtiden. Ingen andre gårdsbruk i dette området er i nærheten av se lignende satsning. Både NVE og Inett har gjentatte ganger uttalt at de vil prioritere å plassere trasèer og mastepunkter i skiller, men hele trasè 1 står i stor kontrast med disse utspillene da den skjærer på skrå gjennom store deler av dette gårdsbruket. Jeg er ingen ekspert på gårdsbruk, men forventer at både Time Kommune og Rogaland fylkeskommune har vært involvert og godkjent plan for dette gårdsbruket før det ble godkjent? I så fall - burde ikke de samme instansene være interesserte i å tilrettelegge for denne nyoppførte virksomheten? Rogaland Fylkeskommune og Time Kommune burde bruke denne anledningen til å bevise at de faktisk mener alvor med å satse på gårdbrukerne som fortsatt tør og ønsker å satse.

Rogaland Fylkeskommune:

Grunneier på Ree tok selv initiativ med å kontakte Rogaland Fylkeskommune for å se nærmere på de alternative trasèer og potensiell ulempe for de forskjellige kulturminnene.

Grunneiere fikk da tatt en synsbefaring med representant Solveig Roth Dahl fra Rogaland Fylkeskommune 15. oktober 2020. Under denne synsbefaringen gikk vi sammen de forskjellige alternative trasèene, og RF såg da ingen problemer i å plassere en trasè over Hanaland. Det ble til og med diskutert i detalj hvor potensielt mastefundament kunne plasseres for dette området.

RF uttalte under samme befaring at det var omtrent like mange ulemper for kulturminner ved alle de søkte alternativer, og ville da mest sannsynlig ha liten vekting på endelig beslutning.

Grunneiere på denne befaringen har aldri mottatt noe annen tilbakemelding som tilsier at dette utsagnet har endret seg.

Hanaland:

Proessen som Lyse/Inett og NVE har startet rundt dette prosjektet har brakt mye frem i dagen i området på Ree. Vi har fått lære å kjenne våre naboer i området bedre på godt og dessverre vondt. For min del har blitt kjent med Hanaland som jeg i løpet av 30 år som beboer i Reemarka har vært helt ukjent for meg. Uavhengig av utfall i denne saken mener jeg at kjennskapet til Hanaland må gjøres mer kjent i lokalsamfunnet i Time når det kan oppfattes at Rogaland Fylkeskommune insinuerer at dette området muligens viktigere enn å ta hensyn til en mengde mennesker som bor og lever på Ree i dag. Jeg stiller meg undrende til at dette området er tilsynelatende så viktig har gått under raderen hos oss lokale i så mange år? Det er på tide at det settes et større engasjement inn for å gjøre Hanaland mer kjent for folk flest. Etter flere befaringer på dette området ifm med denne prosessen, så har jeg lagt merke til at det er mangel på skilting, parkering og informasjon om Hanaland. Basert på grunneiers engasjement for å beskytte Hanaland, vil det være et paradoks at han mot formodning ikke skulle ta videre initiativ til å gjøre dette stedet mer besøkt av lokalsamfunnet. Oppgrusing av gangstier og utplasserte søppeldunker ville være gode katalysatorer for å få Hanaland til å bli et godt besøkt sted av turgåere i nærområdet. Området på Ree benyttes allerede flittig av turgåere pr dd, men dessverre tror jeg de fleste er ukjente med Hanaland som interessepunkt.

Berørte bopæler som er varslet ifm konsesjonssøknad:

Jeg har forståelse for at det er behov for å fornye og forbedre strømmettet i Norge og at en aller annen plass må dette plasseres. I en slik sak som dette vil jeg forvente at man tar betydelig hensyn til beboelse når man planlegger en større linje som kommer potensielt veldig nærme. Det er en realitet at flere av oss beboere er varslet ifm konsesjonssøknaden da vi bor svært nærme de potensielle traëene det søkes om, og det må forventes at bebyggelse ønsker en plassering som gir minst ulempe for oss alle. Jeg forventer at alle involverte beslutningstakere kan se for seg vår situasjon og selv forstå hvordan de ville reagere dersom dette skulle angå dem privat. Når man anskaffer seg en ny eiendom hvor en slik alvorlig strømlinje er plassert i umiddelbar nærhet, så er man klar over dette, aksepterer dette og forventer at eiendomsverdien er tilpasset den aktuelle situasjonen. I vårt tilfelle har vi anskaffet oss eiendom før en slik endring ble et faktum, og vi blir belastet med dette.

Jeg vil også nevne en sammenlikning fra mitt arbeidssted på Forus i Stavanger. På Forus går det en kraftig trasè gjennom hele industriområdet som eksisterte før Forus Nord ble bygget ut. Her bygget bedriften jeg jobber i nytt bygg i 2011 med en avstand på underkant 100m fra eksisterende kraftlinje. For å få byggetillatelse måtte det dokumenteres at bygget hadde spesialtilpassninger i veggen mot eksisterende trasè for å skjerme de ansatte i bygningen for blant annet stråling. Jeg finner det meget merkelig at dette tilsynelatende er veldig viktig når man ber om å få bygge, men ikke virker i nærheten like viktig når bygg og beboelse allerede eksisterer i forkant?

Det vil være naturlig å anta at mennesker oppholder seg lengre tid i sin bopæl enn hva mennesker gjør i næringsbygg og ute på jordbruksarealer – derfor må det etter mitt syn vektlegges hensyn til beboelse i høyeste grad.

Oppsummering:

- 11 av 13 grunneiere er positive til alternativ tidligere omsøkt. Her må det understrekes at de 13 var utnevnt fra Lyse i deres søknad. Det viser seg i senere tid at det er flere berørte som

ikke var listet opp av Lyse i utgangspunktet. Forslaget er signert av de 13 og formidlet i sit runde høringsuttalelse.

- Grunneier som kjemper intens kamp for alternativ 1 berøres minst av all involverte når man tar i betraktning vedkommendes bopæl.
- Det vil være helt galskap om NVE ikke tar hensyn til hvilke eiendommer som er knyttet til store nylige investeringer og satsning veiet opp mot det motsatte.
- Rogaland Fylkeskommune har ved tidligere synsbehandling vært positiv til andre trasè valg enn nr 1. Grunneiere og berørte har ikke etter synsbehandling mottatt noe form for dokumentasjon som tilsier at dette synet har endret seg.
- Lnett uttalte senest ved siste synsbehandling at de ser på alle de søkte trasèer som likestille fra deres side. Det ble understreket at det er tilnærmet lik kostnad på alle alternativene og gir ingen vektning fra deres side.
- Hensyn til beboelse burde veie enormt mye når en beslutning skal tas i en slik sak som dette. Det er naturlig at mennesker oppholder seg i lengre tid i sine hjem enn man gjør i næring og ute på jordbruksarealer.

Alternativ 1 vil være til stor ulempe for mange på Ree. De andre alternativene gir åpenbart mindre ulemper for de aller fleste og deler også mindre ulempe solidarisk på flere berørte, samt muliggjør at trasè vil være i nærheten av hvor det allerede befinner seg en trasè. Den eksisterende trasè skal etter plan fra Lyse/Lnett snarlig legges som jordkabel. Det åpner for at ny trasè kan plasseres hvor den «gamle» har vært plassert i lange tider.

Tor Gunnar Alvstad
Technical Sales Engineer
MacArtney Norge A/S

3.1.1 Kommentar fra Lnett

Eksisterende trase er en 15 kV luftledning. Den er planlagt revet som følge av omlegging i distribusjonsnettet. Rivingen avventer gjennomføring av omleggingen, der det blant annet må legges noe ny 22 kV jordkabel i området. Det er dialog med berørte grunneiere for trase for den nye 22 kV jordkabelen.

Høringsparten opplyser 50 meter som minste lovlige margin mellom luftledning og bolig. Lnett vil påpeke at dette ikke er riktig. Lnett benytter 50 meter som et utgangspunkt når man innledningsvis gjør kartstudier for mulige traseer.

Avstandskrav fra elektriske anlegg er definert av forskrift for elektriske forsyningsanlegg, der det for det aktuelle spenningsnivået vil være et krav til avstand på 6,7 meter fra strømførende ledning til bygning (se tabell 6-1 og 6-2, <https://www.dsb.no/lover/elektriske-anlegg-og-elektrisk-utstyr/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-elektriske-forsyningsanlegg/#hoyspenningluftlinjer>).

Videre benyttes et føre var prinsipp mht. EMF, se informasjon på <https://dsa.no/straum-og-hogspent>. For dette aktuelle prosjektet er det beregnet at utredningsnivå for EMF vil ligge ca. 37 meter fra senter trase. Det er ingen boliger innenfor denne avstanden.

Høringsparten viser til avstand mellom kontorbygg der vedkommende jobber og en eksisterende luftledning på Forus. Siden høringsparten har opplyst arbeidsgiver i sin uttalelse har Lnett sjekket den aktuelle adressen. I våre kartverk ser det ut til å være ca. 48 meter fra fasaden til senter trase for luftledningen. Luftledningen er for øvrig Statnetts 300 kV Bærheim-Stølaheia. Lnett inviterer grunneiere innenfor 100 meter fra senter trase til å gi uttalelser til våre prosjekt. Vi mener vi på denne måten «tar godt i» for å få belyst tiltaket overfor NVE som behandler saken.

Mht. ev. utvikling av Ree Næringspark uttaler Ree Næringspark selv at de foretrekker alternativ 1, se kapittel 3.13. Lnett vil for øvrig påpeke at alle trasealternativ forbi Ree Næringspark går i områder avsatt til LNFR i gjeldende kommuneplan, og at disse områdene ligger innenfor langsiktig grense for landbruk.

Lnett mener generelt at en kryssende luftledning ikke er til hinder for ordinært landbruk.

Med hensyn til kulturminner viser høringsparten til en befaring i oktober 2020 med fylkeskommunen. Det er i ettertid søkt om alternative traser og kombinasjoner av disse i både april 2021 og juni 2023, og fylkeskommunen har i begge anledninger oppdatert sin uttalelse til de omsøkte traseene. Rogaland fylkeskommune har for øvrig fremhevet kombinasjon 1 som den foretrukne, men har i siste uttalelse foreslått et nytt alternativ som benytter alternativ 1 fra sør forbi Ree Næringspark før den går mot vest og knyttes til alternativ 1.1.

Lnett bekrefter at vi ikke har prioritert mellom traseene på Re. Vi ser at det er mange interesser her, og ønsker at NVE skal vurdere disse og vedta trase for bygging.

3.2 Bane NOR

Vi viser til brev datert 14.08.23.

Arbeidene med å rive eksisterende luftledning nord for Bryne forutsetter kryssing av jernbanen og må ikke komme i konflikt med drift av jernbanen.

Tiltaket må behandles etter jernbanelovens § 10 og det må i tillegg opprettes avtale ved kryssing av Bane NOR sin grunn. Bane NOR kan sette vilkår til hvordan arbeidene nær banen kan utføres i forbindelse med tillatelsen med hjemmel i jbl. § 10.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri, assisterende sjef Planforvaltning, Bane, Drift og teknologi
Ragnhild Haslestad, senioringeniør

3.2.1 Kommentar fra Lnett

Lnett vil ha dialog med Bane NOR knyttet til gjennomføring av rivingen, og søke om nødvendige tillatelser etter jernbaneloven.

3.3 Elling Braut

Hei

Dersom Tjøtta transformatorstasjon blir alt. 5 , gir eg grønt lys for adkomstveg alt. 1

Eg har ingen betenkelighet mot det, vegen blir grense mot naboer og her blir enkel adkomst for Dykk uten gjerder/grinder.

Mvh Elling Braut

3.3.1 Kommentar fra KE Nett

KE Nett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.4 Breimyra Eiendom

Vi har nok ingen god sak, men vi har behov for å ytre vår frustrasjon.

Vi kjøpte Langmyra 11 i Januar 2023 og årsak til at vi valgte å flytte bedriften vår (Ixys AS) fra Klepp til Bryne var mye grunnet den fine plasseringen denne tomten hadde.

I løpet av første halvår 2023 fikk vi bygget inn flere kontor og ny stor kantine og valgte å legge dette til sørsiden for å utnytte den fine utsikten over jærlandskapet. Dette er noe vi viser stolt frem til kunder i fra både innland og utland. At dette landskapet skal ødelegges av høyspentlinjer er direkte trist når vi vet det kunne vært nedgravd om kommunen kunne prioritert penger til det.

Legger ved PDF med bilde og kart over lokasjon.

Vidar Haus

3.4.1 Kommentar fra Lnett

Lnett meldte traseer i området i juni 2016, og eier av eiendommen den gang ble invitert til å gi sin uttalelse til prosjektet. Eier ble også informert om konsesjonssøknaden vi sendte til NVE i 2019. De aktuelle traseene ble også inkludert i arealdelen av kommuneplanen til Time kommune allerede i 2018. Det har dermed vært kjent at Lnett har planer om å etablere kraftledning i området før Breimyra Eiendom kjøpte og flyttet til Langmyra 11.

3.5 Frode Førland

Vedr.: Høringsuttalelse 201912940 – 132KV Håland - Tjøtta – Vagle (Tidl. Håland – Fagrafjell)

- Hvilket trasealternativ ved Re næringspark er best?

Jeg stiller meg helt uforstående til hvorfor man i 2023 i det hele tatt vurderer luftstrekk, men om jeg motvillig må akseptere en påføring av de belastninger luftstrekket medfører, så er det for meg liten tvil om at trasealternativet som har størst avstand til min eiendom er eneste alternativ for meg. Det er også dette trasealternativet det er flest berørte grunneiere som har stilt seg bak.

Ved jordkalbel regner jeg med at Kombinasjon1: Trasealternativ 1 er det beste alternativet for alle berørte parter, også utbygger.

- Er konsekvensene godt nok utredet?

Nei, konsekvensene er ikke godt nok utredet. De følge konsekvenser en luftlinje vil få for oss grunneiere, satt opp mot den faktiske kostnaden med jordkabel er ikke utredet. Man har etter press fra Klepp kommune, regnet ut kostnaden ved jordkabel på det aktuelle strekket, og ser at alle konsekvenser blir positivt redusert sammenlignet med luftlinje. Videre bruker man tallene fra Klepp kommune, som vil få traseene over betydelig mer kupert, utilgjengelig og lite gravevennlig terreng, til å argumentere for at kostnadene ved jordkabel i Time kommune vil bli tilsvarende forhøyet. Dette kan ikke medføre riktighet, da det i Time kommune tilnærmet lik uten unntak er snakk om gravearbeider i allerede bearbeidet jordbruksjord.

Det bør settes som et minstekrav at det fremlegges et faktisk kostnadsoverslag ved jordkabel, samt hvilken effekt dette har på konsekvensene for de berørte grunneierne sammenlignet med luftlinje.

Det er ikke til å stikke under en stol, at hadde man i utgangspunktet jobbet mot å legge jordkabel, så hadde trolig prosessen vært ferdig, og samtlige parter fornøyd med utfallet. Det faktum at jordkabel motarbeides for å verne om en kommersiell aktør fremfor berørte grunneier, har kostet alle parter unødvendig mye, og særlig oss berørte.

Med de konsekvenser luftlinjen vil få for meg, mener jeg det burde være tale om ekspropriasjon av min eiendom i sin helhet, dette er det på ingen måte tatt høyde for i konsekvensutredningen, ei heller hvilke faktiske konsekvenser dette påfører meg og min familie.

Jeg nyter samtidig anledningen til å stille meg kritisk til at berørte parter, særlig de som blir berørt i den grad jeg gjør, ikke får juridisk bistand og hjelp til å verne om egen eiendom og helse. Dette forsterker effekten av «Den sterkestes rett» og «Pengene rår», og vil setter slike som meg i et uføre som får enorme konsekvenser for liv og helse.

Da jeg og min kone kjøpte boligen for 9 år siden, ble det fra Lyse etter forespørsel, nevnt at eksisterende høgspent luftlinje skulle legges som jordkabel. Det ble ikke gitt noen indikasjon på at det kunne komme nytt trase som skulle erstatte det vi var lovet fjernet. Eiendommen ble valgt

hovedsakelig for dens landlige omgivelser, uten industripreget bebyggelse eller installasjoner, og mulighet for nødvendige tilrettelegginger [REDACTED]. I løpet av de 9 årene vi har bodd på eiendommen, har vi lagt ned svimlende mye penger og belånt eiendommen for å skape et hjem hvor vi kan bo og bli gamle i.

[REDACTED] oppholder jeg meg særlig mye hjemme, og i størst mulig grad ute på egen tomt eller på tur i nærliggende utmark og terreng. Jeg vet med sikkerhet at det nye traseet, av oss vil oppleves som støy. Ikke bare støy og forurensing av omgivelsene og utsikt, men også med tanke på lyd støy. Jeg har på oppfordring oppsøkt et tilsvarende luftstrekk, og med det fått dannet med et bilde av i hvilken grad vi blir belastet med støy. Ja man kan argumentere med at lyd fra linjen er vær avhengig, men ser man på været som er å forvente her lokalt, vil man finne at det som majoritet er vær som faktisk vil skape lyd fra linjen.

Allerede etter at første varsel kom fra Lyse, har vi vurdert sterkt å flytte fra boligen, [REDACTED]. Samtidig er det på det rene at dersom man strekker luftlinje, uavhengig av hvilke trase alternativ man velger, så vil markedsverdien på eiendommen vår reduseres betydelig og i verste fall fjerne all kjøpervilje. Undertegnede er selv utdannet Byggmester og Takstmann, og kan derfor si dette med stor grad av sikkerhet. Man ser dermed her et tilfelle av at Lyse ved å strekke luftlinje fremfor jordkabel, gis en anledning til å unngå noe økte kostnader for sine eiere og lukrative drift, ved å direkte overføre disse økonomiske belastningene på et fåtall svært uheldige beboere langs den planlagte kraftledningen.

Håvard Tamburstuen – Adm.dir. i Lyse skrev i Jærbladet 31.05.21 at Lyses rolle er å finne de mest kostnadseffektive løsningene og skape så få ulemper som mulig.

Men hvem er det det skal være kostnadseffektivt for? En kommersiell utbygger som her skaper økte inntekter til seg selv og sine eiere, eller er det for alle oss andre, natur og omgivelser, fremtidsutviklinger, og lignende som kun opplever ulemper med utbyggingen?

Om svaret er at det er tyngst veiende at utbygger generer overskudd, så kan man kanskje mot formodning kunne forsvare luftlinje og monstermaster, men om svaret er at det også skal være kostnadseffektivt for folk flest og de av oss som her bare opplever ulemper ved utbyggingen, så er svaret ganske enkelt; Jordkabel.

Om det er et sted i Norge det er udiskuterbart en bedre løsning med jordkabel, så er det her på Ree, Bryne. Times største gravhaug "Ramshaug", forhistoriske, ja både døde og sprell levende vil trives best med jordkabel.

Kort om jordkabel, hentet fra forrige innsendte høringsuttalelse:

Jordkabel bør være eneste alternativ på Jæren, og da særlig mtp. Trase Ree hvor man så enkelt og kostnadseffektivt kan grave ned kabelen. Jordkabel gir minst mulig ulemper både på kort og lang sikt for alle parter, og vil også kunne argumenteres for å være mest kostnadseffektivt på lenger sikt for utbygger. Utbygger vil med jordkabel nærmest ubemerket kunne velge hvilket trase de vil, og man etablerer en løsning som også de nærmeste ti år tåler dagens lys. Jordbruket vil kun kort tid under utbyggingen oppleve noen mindre begrensninger, og nærliggende eiendommer en kort periode med anleggsstøy, men alle vil være fri for alle fremtidige ulemper ved jordkabel.

Utbygger argumenterer med at jordkabel er for kostbart sammenlignet med luftstrekk, men så langt jeg kan se, har vi ikke blitt forespeilet noen tall som underbygger denne påstanden på både kort og lang sikt, og hvor man har tatt høyde for alt fra utvikling i strømpris markedet til konsekvens- og ulempe sammenligning. Jeg formoder at det vil fremlegges kostnadsoverslag som evt. kan dokumentere at merkostnadene ved jordkabel overstiger de kostnader, belastninger og verditap som alle vi utenforstående opplever ved luftstrekk og monstermaster.

Luftstrekk og monstermaster som her er planlagt, setter oss som grenser til den planlagte kraftstrekningen opp imot hverandre, skaper missnøye og oppleves allerede i planleggingen å ødelegge relasjoner. Luftstrekk vil skape en ny støykilde, både visuelt og lydmessig, og vil redusere verdien på nærliggende eiendommer betydelig. Jeg vil strekke meg så langt å påstå at den ekstra kostnad som utbygger ville få ved jordkabel, vil med luftstrekk mangedobles og belastes de nærliggende eiendommer til kraftlinjen. Luftlinjen vil skape enorme begrensninger både med tanke på dagens- og fremtidens landbruk og redusere mulighet for å øke selvforsyningsgraden. Luftstrekk og monstermaster vil også være ødeleggende for fuglelivet. Truede og sjeldne fuglearter som hekker i området vil kunne bli offer for påflygninger og lignende. Det har tverrfaglig blitt satset stort på utvikling av felles turismenæring på Jæren de siste årene, og man må kunne si at et nytt kraftlinje luftstrekk vil være en brodd i siden på denne næringen. Man kommer ikke unna det faktum at det ved luftstrekk også er, om dog få, forekomster av bivirkninger som følge av stråling. Svinnende få vil man kunne argumentere, men om dette skulle komme til å ramme, gud forby, for eksempel ett av mine barn, er konsekvensen plutselig kolossal og brutal.

Jeg med flere opplever monstermast utbyggingen som personovergrep, frihetsberøvelse, og ran av eiendom og verdier på høylys dag.

3.5.1 Kommentar fra Lnett

Avstand fra senter trase alternativ 1 til fasade på bolig til høringsparten er ca. 75 meter. Øvrige trasealternativer ligger ca. 130 og 180 meter unna.

Støy fra luftledninger vil forekomme. Det er flere faktorer som påvirker dette. Støy er omtalt i kapittel 2.1 i foreliggende dokument, og støy fra luftledning vil spesielt gjelde for driftsfasen, se kapittel 2.1.2. Det er verdt å merke seg at omtalen i kapittel 2.1.2 knytter seg til avstander på ca. 30 meter fra luftledning, mens for den aktuelle høringsparten vil avstanden være ca. 75 meter eller mer, avhengig av trase. Reell støy forventes derfor å være vesentlig lavere enn beskrevet i kapittel 2.1.2.

Når det gjelder eventuell verdiforringelse på eiendom, er dette noe som vil bli konkret vurdert for de eiendommene som blir direkte berørt. Med direkte berørt menes de eiendommene som avgir grunn eller rettigheter til tiltaket. Etter at Lnett har fått endelig konsesjon fra NVE, eller OED ved klagebehandling, vil det inngås avtaler med eiere av berørte eiendommer.

Generelt vil erstatning bli utbetalt som et engangsbeløp, og skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommen påføres ved utbygging. Erstatningen baseres på gjeldende retningslinjer som sikrer berørte parter mest mulig likebehandling.

Eiendommer som er nabo til kraftledninger, eller andre infrastrukturtiltak, har som hovedregel ikke krav på erstatning. Generelt må ulempene på en naboeiendom overstige en tålegrense, men denne grensen er generelt høy før det skal kunne utløse krav om erstatning.

Eksisterende trase er en 15 kV luftledning. Den er planlagt revet som følge av omlegging i distribusjonsnettet. Rivingen avventer gjennomføring av omleggingen, der det blant annet må legges noe ny 22 kV jordkabel i området. Det er dialog med berørte grunneiere for trase for den nye 22 kV jordkabelen.

Lnett mener generelt at en kryssende luftledning ikke er til hinder for ordinært landbruk.

3.6 Åslaug Årsland Grude og Lars Kristian Grude

Lars Kristian og Åslaug Årsland Grude vil som naboer til kraftledning traseen, koma med innspel til høyringa. Me ser det som meget positivt at ein nå ser på, og søker om jordkabel. Me er eigarar av bruk nr 19.2 på Hauge. Dagleg ferdes det eit titalls antall turgåarar på gardsvegane våre for å nyte utsikten, og den frihets følelsen den gjev. Dette bilete vil verta påverka om me får eit langt strekk med luftkabel, noko me ikkje har i dag. Me vil og støtta forslag alternativ 5 plassering for transformatorstasjonen. Denne plasseringa er grunneigar og naboar godt nøgde med. Det bør kanskje sjåast på eit fargeval på bygget som går meir i lag med naturen, fint om dette vert vurdert.

Med vennleg helsing

Åslaug Årsland Grude og Lars Kristian Grude

3.6.1 Kommentar fra KE Nett

Gulfargen som er vist på illustrasjonene av bygget tar utgangspunkt i fargen som tradisjonelt har vært brukt på de gamle tårnkioskene i Klepp kommune.

Endelig farge på bygget vil bli bestemt i detaljprosjekteringen av transformatorstasjonen.

3.6.2 Kommentar fra Lnett

Lnett har søkt konsesjon for jordkabel i området, med forutsetning der Klepp kommune dekker merkostnaden med dette sammenlignet med luftledning. Dersom Klepp kommune senere trekker seg, vil Lnett bygge luftledning i henhold til gjeldene nasjonale føringer for kraftledninger på dette spenningsnivået.

3.7 Odd Harald og Sven Hauge

Som grunneier av jorda på 19/4 der transformatoren skal bygges er me positive til valg av plassering av transformator, me ønsker også riggplassen og kabelgrøfter på vår side. Då alt eg har der er beite, så slepper naboen å få ei stor grøft i den dyrka marka i anleggsperioden.

Me er også positive til at vegen inn blir lagt på vår side fra fv44. Det er også godt jordvern då det allerede ligger ein veg som nesten når heilt fram til transformatoren, det trengs bare 200 meter med ny veg, kontra ca 500 meter som er det andre alternativet frå brautvegen.

Sjå vedlegg der eg har tegna inn ønsker om grøfter, riggplass og veg.

Hilsen Odd Harald Hauge og Sven Hauge

3.7.1 Kommentar fra KE Nett

KE Nett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.8 Svein Hodne

Sendt inn av Svein Hodne, Hodne Gartneri AS

Vedr. ny plassering av Tjøtta trafostasjon

Jeg synes ikke saken er godt nok utgreia ift. allmenne interesser.

Se mitt innspill i vedlegget.

Bildene kunne vært bedre og burde også vært tatt fra en av boligene på Tjøtta og Kåsen.

Dette kommer i tillegg til innspill sendt inn før befaringsref. KELLVP

Med vennlig hilsen Svein Hodne

Min referansekode: KELLVP

Vedr. sak om ny plassering av Tjøtta trafostasjon.

Hallo

Det var tydelig på befaringsref. 30.08. på lokasjon for fremtidig Tjøtta trafostasjon, at det kun handlet om interessene til de nærmeste naboene og at ingen hadde satt seg inn i hvordan alternativ 5 vil framstå fra den andre siden, som er den siden aller flest mennesker vil kunne se trafostasjonen fra.

Det var egentlig skuffende at saken kun ble belyst fra den ene siden. Det er naturlig at de nærmeste grunneierne føler seg mest berørt, men allmennheten bør også få ta del i dette.

Jeg er grundeier og medeier i Hodne Gartneri AS men bor ikke på eiendommen så sånn sett berører det meg ikke direkte. Jeg har vokst opp 250 meter fra alt.5, jobber der og har derfor litt følelser ift. dette alternativet jeg også. Begge sider må høres.

Mitt anliggende i saken er først og fremst at jeg er svært interessert i naturen og landskapet på Jæren, og at det må tas hensyn til disse verdiene når det skal gjøres inngrep. På den måten kan man gjerne si at jeg også representerer allmenne interesser.

Når vi har bygget Hodne Gartneri AS har vi hele tiden tatt bevisste hensyn til omgivelsene, at bygningene ikke skal bli for dominerende i landskapet. Vi har senket oss ned i terrenget og vi har unnlatt å bygge 2 meter høyere bygninger, som ville vært mer optimalt ift. klima og produksjonen inne i veksthuset. Dette har kostet men vi mener vi skylder dette til landskapet rundt oss.

Vi har også lagt til rette for fri ferdsel på veiene til og fra og rundt gartneriet og åpnet et gjerde over til en nabo sånn at turgåere får en lang rundløype. Kanskje hundrevis går tur eller springer der hver uke.

Dersom trafostasjonen plasseres på alternativ 5 så er jeg redd det vil bli et nytt landemerke på Jæren, og jeg mener dette er så inngripende i landskapet at det må konsekvensutredes av uhilda fagfolk.

Tomten ligger ikke i ei dump som enkelte av naboene hevdet, bare fordi det er et litt høyere punkt litt lenger mot vest. Tomten ligger ca. midt på et 1 km langt ra som strekker seg fra Braut (Fv444) og ender opp ved Horpestadvegen. Raet skråner jevnt oppover fra øst mot vest til det tipper litt nedover igjen mot alternativ 3.

Sett fra sør vil de to 13 meter høye trafo-tårnene bli svært synlige og vil ses som silhuetter fra store deler av Tjøtta- og Kåsen-området. De vil bli nesten like høye som trærne like bak. Det samme vil være tilfelle mot vest og nordvest. Det vil egentlig framstå som et landemerke i alle himmelretninger.

Dersom alt.3 velges vil det knapt være synlig for de aller fleste, også fra de nærmeste gårdene langs Horpestadvegen pga. høye trær. Mot nord og nordvest vil det være godt synlig fra de nærmeste eiendommene men fordi servicebygget ligger foran trafotårnene fra denne siden vil dette bidra til dempe synsintrykket.

Strengt tatt burde det vært framlagt bilder som viser bygningene i et landskapsperspektiv.

Noen av de frammøtte hevdet at hester reagerte på støy fra trafostasjoner. Jeg mener at dette er et tynt argument. Et annet sted jeg har bodd, på Krossberg utenfor Stavanger, har Lnett en av sine største trafostasjoner i distriktet (Stolaheia). I skogen rundt denne stasjonen er det anlagt rideløyper og det er et stort hestemiljø på gårdene i nærområdet.

I Tingbøskogen like i ved planlegger Lnett å bygge en ny og veldig stor hovedtrafostasjon. Jeg har ikke hørt at hensynet til hestene har vært et stort argument blant alle protestene mot denne stasjonen.

Dette med å plassere en bygning på en høyde i silhuett mot himmelen i bakgrunnen vet jeg er problematisk i andre sammenhenger, feks. hytter på fjellet. Det er ikke utenkelig at det også er andre offentlige instanser som vil ha et ord med i laget ift. alternativ 5. Bygningene bli svært synlige nesten fra alle kanter spesielt når leplantingen bak kuttes ned.

Derfor kaller jeg dette en visuell og estetisk forurensning av landskapet.

Jeg mener dette nye forslaget til plassering må konsekvensutredes skikkelig. Kanskje må miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen på banen hvis dette hører inn under deres område. Jeg tror ikke kommunen er uhilda nok til å representere allmuen her.

Dersom alt.5 velges mener jeg det vil fremstå som et paradoks ift. jordkabel kontra master. Alle turistene som besøker Tinghaug og Krosshaug og vil ta bilde av solnedgangen med korset i forgrunnen kan få et merkelig og fremmed bygg inn i linsa et stykke bakenfor korset. Det var vel akkurat det Kleppbuen ville unngå med å velge bort mastene. Alt.3 vil ligge lenger borte og i verste fall i utkanten av motivet.

Det vil være svært trist hvis alt.5 velges og dette blir en negativ sak i media og i nærmiljøet i årene som kommer. Det vil tross alt vise godt igjen.

Dersom alt.3 velges vil det også være kort vei til offentlig vann og avløp.

Det vil uansett være svært uheldig å lede overflatevann til Haugekanalen da det kan oppstå avrenning av giftige komponenter fra slike anlegg.

Det var flere til stede på befaringen, som også sitter i styre og stell i kommunen. Jeg tror ikke noen av disse er åpne for andre alternativer enn nr.5, men forhåpentligvis er det andre som skal ta den endelige beslutningern i saken.

Avbøtende tiltak ift. alternativ 3 er beplantning mot naboene. De fleste av naboene til alternativ 3 har allerede skjermet seg for vind og utsyn mot denne retningen enten med vegetasjon eller driftsbygninger. Fordi det er mot en dominerende vindretning. Det er heller ingen som sitter på baksida av huset eller låven og nyter været. På motsatt side er det en annen sak. Der kan gjerne folk sitte på terrassen og irriterer seg over disse to tårnene som stikker 13 meter opp lufta midt ute på den åpne sletta, selv om det er 1 km borte.

Med vennlig hilsen Svein Hodne

3.8.1 Kommentar fra KE Nett

Iflg. Klepp kommune er det kommunal vannledning langs deler av Brautvegen og Horpestadvegen, men kommunal avløpsledning finnes kun langs en del av Brautvegen. Avstanden til kommunal vannledning vil være noe kortere for stasjonsalternativ 3 enn for alternativ 5, mens avstanden til kommunal avløpsledning vil være betydelig lengre for stasjonsalternativ 3 enn for alternativ 5.

Begge alternativene til plassering av Tjøtta transformatorstasjon ligger i et åpent jordbrukslandskap omgitt av flere store bygningsvolumer. Begge stasjonsalternativene vil gi et synlig bygg fra ulike steder i omgivelsene.

Under viser illustrasjon av transformatorstasjonen i plasseringalternativ 5 på flyfoto, tomt for stasjonsalternativ 3 er også angitt med gult:

Videre viser neste illustrasjon transformatorstasjonen i plasseringalternativ 5 fra fugleperspektiv rett sør for Tinghaug (her er det kun transformatorstasjonen som er vist i 3D), tomt for stasjonsalternativ 3 er også angitt med gult:

3.9 Helene V og Ove Horpestad

Høringssvar til tilleggssøknad 132 kv kraftledning Håland-Tjøtta-Vagle

Plassering av Trafo stasjon

Det er nå i prosjektet kommet fram ein ny plassering av trafo stasjon på Tjøtta.

Den nye, foretrukne plasseringen er nå den som er omtalt som alternativ 5.

Vi vil gjerne gi vår fulle støtte til denne plasseringen, da den tar vekk det som vi mener er ein svært uheldig plassering i opprinneleg forslag. (alternativ 3)

Med den nye plasseringen av trafoen, slipper vi, og resten av bygda ein fremtredende koloss, som vil stå på pynten av eit høydedrag. Visuelt vil det for oss ver svært mye bedre.

Vi støtter dermed hele dette prosjektet med det til grunn at Tjøtta trafostasjon blir plassert på det som er alternativ 5 i søknaden.

Ove Horpestad Helena V Horpestad

3.9.1 Kommentar fra KE Nett

Begge alternativene til plassering av Tjøtta transformatorstasjon ligger i et åpent jordbrukslandskap omgitt av flere store bygningsvolumer. Begge stasjonsalternativene vil gi et synlig bygg fra ulike steder i omgivelsene.

3.10 KE Nett

Høringsuttalelse - Tilleggs- og endringssøknad Håland-Tjøtta-Vagle august 2023

Vi viser til høringsbrevet frå NVE 11.08.23, ang. tilleggs- og endringssøknad Håland-Tjøtta-Vagle.

KE Nett er positiv til at Lnett no også søker på kabel på den om lag 5.6 km lange strekningen frå Hatteland til Tjøtta. Ein 132 kV kabel vil gje om lag 80% mindre energitap på denne strekninga. Dette sparte energitapet vil koma straumkundane i Klepp til gode i form av lågare nettleiga.

KE Nett har planar om å få lagt alt luftnettet i Klepp i bakken i nær framtid, og då er det bra at deler av den nye 132kV forbindelsen gjennom Klepp også blir søkt om å få lagt i bakken.

Vi opplever generelt i Klepp at innbyggjarane og grunneigarane er veldig positive til at linjer blir erstatta av kabel i bakken. Vi registrerar at folk blir stadig meir opptatt av landskapet og naturen i det opna flata jærskje landskapet.

Vi har vore i dialog med alle grunneigarane på strekningen Hatteland-Tjøtta, og alle ønsker her kabel framfor linja for denne delen av den nye 132kV forbindelsen gjennom Klepp.

Vi er elles svært nøgd med at NVE stilte på synfaring i Klepp 30 august, der grunneigarar, naboar og representantar frå fylke og kommunar o.a. kunne koma og stilla direkte spørsmål til NVE. Her har vi i ettertid fått mange positive tilbakemeldingar ift. at NVE stilte opp her.

Med helsing
KE Nett AS
Håkon Ådland
Direktør

3.10.1 Kommentar fra Lnett

Lnett bekrefter at nettapet i jordkabel på den aktuelle strekningen er beregnet til å utgjøre ca. 20 % sammenlignet med luftledning. Lnett vil vise til “Forenklet samfunnsøkonomisk analyse Vagle-Tjøtta-Håland – Sammenligning av jordkabel og luftledning”, som følger som vedlegg 1. Analysen beskriver blant annet at differansen i årlig energitap tilsvarer årsforbruket til 8-12 boliger.

Fra slutten av 2021 og gjennom 2022 har høye kraftpriser og en anstrengt kraftsituasjon medført høye tapskostnader. Med energiknapphet i Sør-Norge har Statnetts «marginaltapssatser» (beregnet prosentsats for tapskostnader) vært på høyere nivåer enn normalår. Dette, kombinert med kraftpriser opptil 10 ganger «normal pris» har gitt tapskostnader langt over historisk nivå.

Selv om tapskostnadene i dag er høye, tilsier politiske signaler og langtidsprognoser at dette ikke skal være normalen fremover. Statnett har fått dispensasjon til å sette sin tapspris til 35 øre/kWh fra 31. oktober 2022 og ut 2023, og Regjeringen har annonsert en tapsstøtte til dekning av nettap gjeldende til sommeren 2024. Disse ordningene signaliserer at tapskostnadene i dag er «unormale» og at det er «normale forhold» som må legges til grunn fremover.

For at besparelse for nettap skal nærme seg den økte kostnaden for jordkabel må kraftprisen være opp mot 10 kr/kWh i hele analyseperioden. Lnett anser kraftpriser i den størrelsesorden som lite relevante i denne type betraktninger og mer realistiske scenarioer med kraftpris opp mot 1 kr/kWh påvirker resultatet i liten grad.

For samfunnsøkonomiske analyser vil nettapet normalt ikke utgjøre en betydelig størrelse når man ser på alternative løsninger med likt spenningsnivå. Eksempelvis er tapene sju ganger større dersom de overføres på 50 kV sammenlignet med 132 kV, gitt lik effektbelastning og lik tverrsnitt. Lnetts overordnede plan med å bygge om Jærnettet fra dagens 50 kV til 132 kV bidrar dermed til å redusere tapene i området, men også øke kapasiteten i nettet og legge til rette for fremtidig utvikling.

3.11 Klepp kommune

Viser til utsendte høringsbrev gjeldende tilleggssøknad 132 kV kraftledning Håland-Tjøtta-Vagle.

I Klepp gjeld høyringa gjeld jordkabling som alternativ til luftspenn på strekninga Grønhaug-Hatteland, og ny plassering av Tjøtta transformatorstasjon.

Klepp kommunestyre har bedt om at jordkabling blir vurdert som nytt alternativ, og kommunen er difor positiv til at dette nå blir lagt fram i ei tilleggshøring. Kommunen ønskjer at dette alternativet blir valt under dei føresetnader som er gitt i kommunestyrevedtaket.

KE Nett har føreslått ny plassering av Tjøtta transformatorstasjon med dei endringar av trase for luftspenn dette fører med seg. Dette er gjort i dialog med berørte grunneigarar og naboar. Klepp kommune har ingen kommentar til denne endringa.

Med vennleg helsing
Svein Oftedal
plan- og miljøvernrådgiver

3.11.1 Kommentar fra KE Nett

KE Nett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.11.2 Kommentar fra Lnett

Lnett har etter avtale med Klepp kommune søkt om anleggskonsesjon for jordkabel på strekningen Grønhaug-Hatteland forutsatt Klepp kommune dekker merkostnaden med jordkabel sammenlignet med luftledning. Sekundært opprettholdes søknaden om luftledning på strekningen.

3.12 Per Terje Meling

HØRINGSUTTALELSE (201912940) TILLEGGSSØKNAD 132 KV KRAFTLEDNING HÅLAND-TJØTTA-VAGLE

I. Innledning

Det vises brev av 11. august 2023 fra Norges vassdrags- og energidirektorat («NVE») hvor det gis frist til 1. oktober 2023 til å inngi høringsuttalelse i anledning endringer i søknad om 32 kV kraftledning Håland–Vagle av 20. april 2021, herunder trasealternativ ved Re og nye alternative plasseringer av Tjøtta transformatorstasjon.

På vegne av vår klient Per Terje Meling («Meling») inngis herved rettidig høringsuttalelse. Den videre korrespondansen i saken bes rettet til undertegnede.

Meling er eier av eiendommen gnr. 20 bnr. 52, hvilket er den nærmeste boligen til de planlagte plasseringene av trafostasjon iht. det som er omtalt som plasseringsalternativ 3 og 5, jf. tidligere endringssøknad «Ny 132 kV kraftledning Håland-Fagrafjell» av 19. oktober 2019. Det vises forøvrig til Melings tidligere høringsuttalelse av 30. juli 2021, vedlagt dette brev (vedlegg nr. 1)

Meling anser det som svært positivt at NVE i brev av 1. desember 2021 har bedt Lnett og KE Nett utrede hans forslag om alternativ plassering av Tjøtta transformatorstasjon, omtalt som alternativ 5, som beskrevet i tidligere høringsuttalelse, og at det nå søkes om å oppføre transformatorstasjonen her. Meling viser ellers til hans tidligere begrunnelse til hvorfor plasseringsalternativ 5 er det mest hensiktsmessige, jf. vedlegg 1, pkt. III.

II. Høringsuttalelse

a. Støymålinger

Meling har vært i kontakt med Brekke og Strand som har gjort nye beregninger av støymåling i forhold til Alternativ 5. I beregningene er det lagt til grunn at benyttes to transformatorer. Selv om det senere er planlagt å bli benyttet tre transformatorer så vil støynivået på Melings eiendom (som er den nærmeste boligen til trafostasjonen) ligge under målsettingsnivået på 30 DB.

På den tidligere omsøkte plasseringen Alternativ 3, vil det være tre boliger som vil ligge over målsettingsnivået på 30 db, herunder Melings eiendom, samt Horpestad veien 200.

Brekke og Strand opplyser videre at beregningene forutsetter at skog er fjernet. Dersom skogen forutsettes ikke fjernet vil støybelastningen av tiltaket etter det opplyste være 2-3 db lavere for de arealer bak skogholtet.

b. Adkomst

KE Nett har uttalt til Jærbladet i en artikkel den 3. september.2023 at man ønsker å anlegge ny adkomstvei til den planlagte trafostasjonen inn fra Brautveien.

Sett i lys av Melings kommentarer fremsatt i tidligere høringsuttalelse, herunder trafostasjonen vil ligge i skjul av skogen både med tanke på Brautveien og Horpestadveien samt fra sjøen, så fremstår det som oppsiktsvekkende at KE Nett nå ønsker å fjerne skogen i deres forslag til adkomst til alternativ 5.

Meling vil i lys av dette foreslå en alternativ adkomst, som etter hans syn vil utgjøre en bedre løsning. Det vises til tegning inntatt i vedlegg nr. 2. Forslaget til trasé er tegnet inn med gult og går over eiendom med gnr. 20, bnr. 16. Meling har vært i kontakt med eier av gnr. 20 bnr. 16 (Trond Schei) som er villig til å avsette jord til tilkomst som skissert i vedlegg nr. 2, samt anleggsplass.

Forslaget til Meling innebærer at tilkomst til trafostasjon delvis går over allerede over eksisterende veg, samt over Melings eiendom (gnr. 20, bnr. 52), hvilket leder til at minst mulig jordbruksareal går tapt. Alternativet synes dermed å være noe mer skånsomt med tanke på lokale grunneiere og ivaretar bedre overordnede hensyn til opprettholdelse av jordbruk mv.

Melings forslag innebærer også adkomst vil kunne gå i samme trasé som planlagt jordkabel, noe som formodentlig vil kunne virke både kostnads- og ressursbesparende med tanke på anleggsarbeider. Melings foreslåtte alternativ synes dermed å være både billigere og mer hensiktsmessig enn KE Netts forslag om trasé inn fra Brautveien.

Forslaget til Meling er også kortere og det kan benyttes en allerede eksisterende vei samt at det ikke er nødvendig å fjerne den store skogen som i dag fungerer som en le-beplanting.

For det tilfellet at veien inn til Melings eiendom må oppgraderes eller vedlikeholdes i anleggsperioden, kan han benytte eksisterende veg på Trond Schei eiendom til midlertidig adkomst.

Til opplysning har Meling i møte med KE Nett og Lnett den 23. juni 2023 bedt KE Nett utrede hans forslag til alternativ vegtrasé inn til trafostasjon, slik dette er fremsatt i tidligere høringsuttalelse av 30. juli 2021. Tilbakemeldingen fra KE Nett var at dette ville bli «vanskelig», uten Meling kan se at det er blitt gitt noen fyllestgjørende forklaring på hvorfor.

Det vises til e-post fra KE Nett sendt i etterkant av møte den 23.06.2023 (vedlegg nr. 3). KE Nett skriver blant annet følgende:

«Forslaget fra Meling om adkomstveg får Brautvegen langs nordaustgrensa over eigendommen til Schei gnr 20 bnr 16 vil krevja at det her enten blir skoga mot naboene i nordaust eller at vegen blir lagt nokre meter ifrå grensa for å sleppa å skoga/kvista trea her. I tillegg må adkomstvei mest sannsynlig og gå på tvers over jorde til Tjalve Braut gnr 20 bnr 19 rett inn frå Braut»

Meling kan ikke se at dette stemmer. Det er ikke behov for å skoge/kviste. Det er heller ikke behov for å krysse Tjalve Brauts eiendom, all den tid Meling vil benytte allerede eksisterende veg inn til egen eiendom.

Da KE Nett søkte om å plassere trafoen på alternativ 3, skulle adkomst opparbeides ved å benytte på Melings eksisterende veg. Det vises til kartskisse inntatt som vedlegg nr. 4. Det er uklart hvorfor KE Nett nå velger et annet alternativ, da adkomst over Melings eiendom stadig synes å være den korteste og mest kostnadseffektive løsningen. En kan ikke se at det nye trasévalget som KE Nett har forespeilet, representerer en bedre samlet løsning.

Under befaring den 30. august 2023 opplyste KE Nett skogen er planlagt fjernet for å gjøre plass til adkomstvei. Det vises igjen til Melings tidligere høringsuttalelse og hans kommentarer til plasseringsalternativ nr. 5. Sentralt for dette plasseringsalternativet er nettopp at trafostasjonen vil ligge i skjul bak skog og ikke være synlig fra hverken Brautveien, Horpestadveien, eller sjøen og dermed begrense tiltakets inngripen og sjenanse for beboerne og brukerne av nærområdet.

I lys av det ovennevnte opplever Meling det som oppsiktsvekkende at KE Nett foreslår et nytt trasevalg som forutsetter fjerning av skog, og at man tilsynelatende ikke har utredet Melings forslag til forslag til adkomst som fremsatt i tidligere høringsuttalelse.

Meling er videre villig til å avsette grunn fra egen eiendom for å sikre adkomst slik som beskrevet i vedlegg nr. 2. Det nevnes igjen at dette vil medføre at minst mulig jordbruksareal går tapt.

c. Andre forhold

Meling har i forbindelse med sin tidligere høringsuttalelse redegjort for at han har stått i en personkonflikt med representanten fra KE Nett. Meling stiller spørsmål ved om denne konflikten kan tenkes å ha hatt innvirkning KE Nett beslutning om å ikke utrede adkomst over Melings eiendom. Under enhver omstendighet medfører forholdet at tilliten til utredningsarbeidet svekkes.

Det er i sommer observert hekkende rovfugl i skogen som foreslås fjernet. Dette forholdet er også beskrevet i KE Nett sin søknad pkt. 5.4.2. For øvrig er skogarealene i Klepp viktige for kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet i kommunen. All skog i kommunen er såkalt vernskog, hvilket innebærer

at skogen skal være et vern for bygninger og landskap mot vær og vind. Det vises til Klepp kommune sine hjemmesider, <https://www.klepp.kommune.no/artikkel/skogbruk>. De nevnte forhold taler for at man bør være varsom med å vedta løsninger som innebærer avskoging, særskilt når det eksisterer hensiktsmessige og regningssvarende alternativ.

Meling er ikke kjent med hvorvidt steingard langs planlagt adkomst til plasseringsalternativ 1.er fredet eller verneverdig.

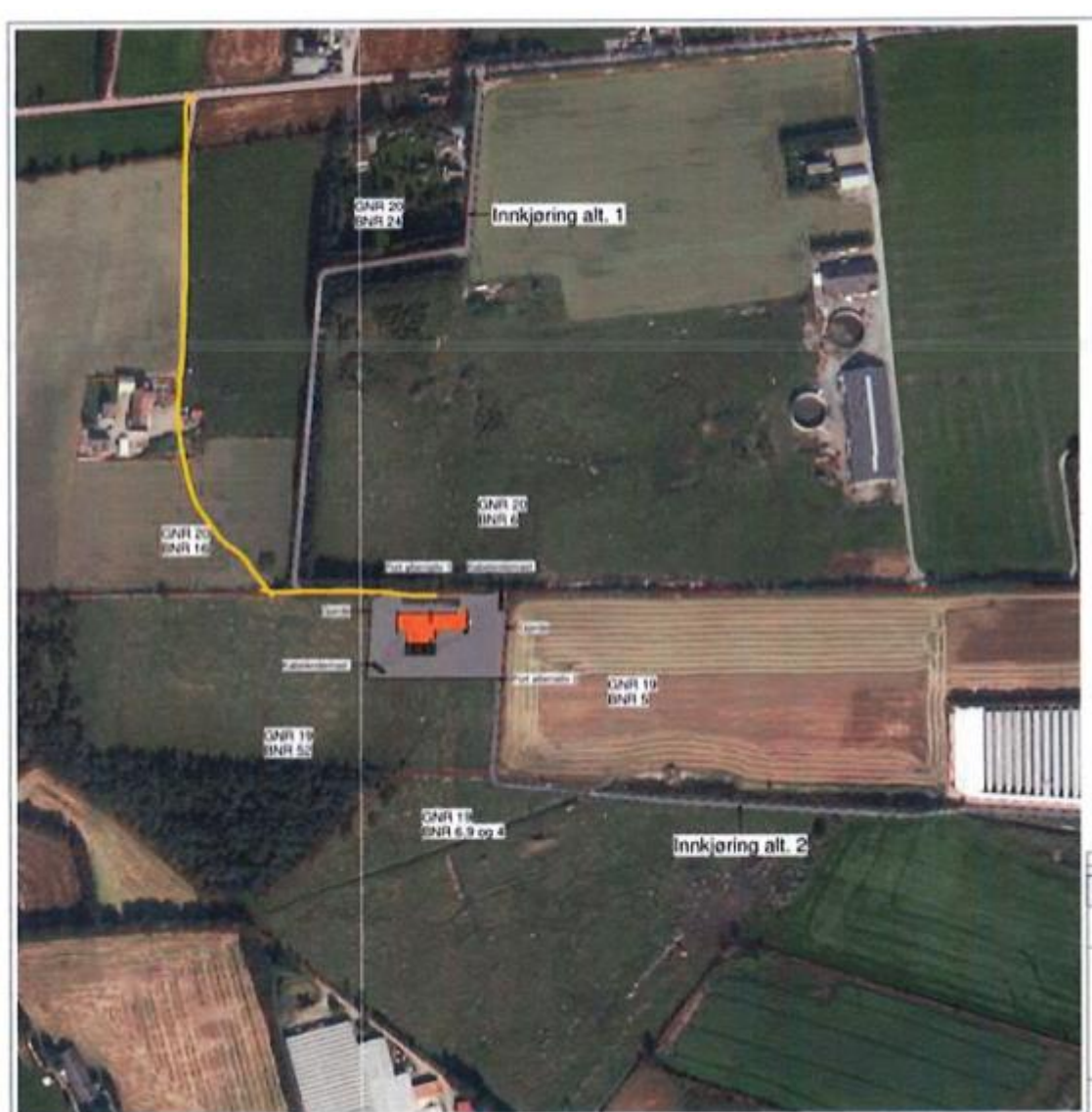
III. Annet

Sett i lys de forhold som beskrevet ovenfor, sammenholdt med de forhold påpekt Melings i forrige høringssvar av 30. juli 2021, mener Meling det er svært viktig at NVE benytter de ressurser de har tilgjengelig for å tilrettelegge for at KE Nett foretar en grundig utredning av Melings forslag til ny adkomstveg til plasseringsalternativ 5.

Vi ber om en bekreftelse på at dette tilsvaret er mottatt og videre at vi holdes løpende orientert om saken, og at høringsinstansen tar kontakt dersom de har behov for ytterligere informasjon eller avklaringer.

For det tilfellet av vi ser behov for innsending av ytterligere dokumentasjon, herunder at man blir oppmerksom på ny informasjon av relevans for saken, vil dette oversendes høringsinstansen uten ugrunnet opphold.

Med hilsen
Advokatfirma Bull Årstad DA
Andreas Christer Carlbom

3.12.1 Kommentar fra KE Nett

For adkomst til stasjonsplassering 3 medfører det ikke riktighet at adkomst er planlagt fra Brautvegen over Meling sin eksisterende adkomst. Veien som det vises til er en av mulige veier inn til et riggområde ifbm bygging av forbindelsen mellom Håland og Tjøtta. Permanent adkomst til stasjonsplassering 3 er planlagt fra Horpestadvegen.

Adkomstalternativet som Meling foreslår går tett opptil gravminnet Dildarhaug (ASK ID 72075 i KM 5).

KE Nett har i dialog med eier av gnr./bnr. 20/16 fått info om at den foreslåtte veitraséen over den dyrka marka hans ikke er ønskelig fra hans side.

Ut fra dette, samt at det foreligger to alternative adkomstveier til stasjonsplassering 5, hvor begge berørte grunneiere er positive til forslagene, har KE Nett ikke sett det som nødvendig å utrede et tredje alternativ ytterligere.

3.13 Ree Næringspark

Ree Næringspark AS er fornøyd med endring av trase for høyspentledning, som nå er lagt i blå linje. Vi er fornøyd med at det opprinnelige alternativet som gikk tett på vår tomtegrense i sørvest, nå er flyttet lengre bort fra vår eiendomsgrense - og at vi kan utøve virksomhet på vår tomt uten at høyspentledningen setter begrensninger for oss. Linje 1 som går øst for vår eiendom er mest å foretrekke, videre ser den blå linjen 1.1 også ut til å være et godt alternativ.

Morten Søyland

3.13.1 Kommentar fra Lnett

Lnett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen

3.14 Rogaland fylkeskommune

Vi viser til høring av tilleggssøknad for ny 132 kV kraftledning Håland – Tjøtta – Vagle. Tilleggssøknaden gjelder trasé forbi Ree næringspark, plassering av Tjøtta transformatorstasjon og linjetrase inn til denne, samt jordkabel gjennom Klepp kommune. Rogaland fylkeskommune v/fylkesutvalget har tidligere avgitt uttalelse til opprinnelig konsesjonssøknad for kraftlinja, jf. behandling i fylkesutvalget i møte 17.03.2020. Siden den tilleggssøknaden som nå er på høring gjelder mindre justeringer i forhold til opprinnelig søknad, behandles saken nå administrativt i fylkeskommunen.

Vi vil innledningsvis henvise til at fylkesutvalget ved behandling av den opprinnelige søknaden av hensyn til kulturminneinteressene anbefalte østlig trasé (alternativ 1) forbi Ree næringspark. Fylkesutvalget uttalte videre at det burde vurderes kabling på de delene av forbindelsen som ligger nærmest utsiktspunktet og kulturminneområdet Tinghaug/Krosshaug i Klepp kommune. At det nå søkes om en jordkabeløsning gjennom Klepp kommune er i tråd med denne anbefalingen, og positivt i forhold til kulturminneinteressene. Vi berømmer Klepp kommune for å ha inngått en avtale om å dekke ekstrakostnadene med jordkabel som alternativ til luftspenn, og legger i utgangspunktet til grunn at denne avtalen vil bli opprettholdt slik at det blir jordkabel i Klepp kommune.

Det er i tilleggssøknaden vurdert alternative traseer både nord/øst for Ree næringspark og sør/vest for næringsparken. Traseen sør/vest for næringsparken (alternativ 1.3) vil gå gjennom et område og en sikringssone som er automatisk freda etter kulturminneloven. Den ligger også ligge nær et våtmarksområde (Hanalandstjørn), og vil innebære at eksisterende kantvegetasjonen (busker og trær) langs Saltekanalen må fjernes i en lengde på ca. 30 meter. Fjerning av denne kantvegetasjonen vil eventuelt kreve egen tillatelse fra Statsforvalteren i Rogaland etter vannressurslovens § 11. Alternativet nord/øst for Ree næringspark (alternativ 1) vil ikke berøre verna kulturminner, og vil også i forhold til naturverdier gi mindre negative virkninger. Slik dette alternativet er vist, vil kraftledningen kunne komme noe høyere i terrenget, og den vil også få en kortere avstand til bolighus ved Grødelandsvegen nord for Ree næringspark.

Det er i dialog med fylkeskommunens kulturarvseksjon funnet en mulig plassering av mastepunkt for alternativet sør/vest for Ree næringsparks som vil gjøre det mulig å etablere kraftlinja uten at det må gjøres direkte fysiske inngrep i det automatisk freda kulturminnet, men i forhold til

kulturminneinteressene vurderer fylkeskommunen likevel alternativet nord/øst for Ree næringspark å være det foretrukne alternativet. Nærheten til våtmarksområdet Hanalandstjørn, at det må fjernes kantvegetasjon langs Saltekanalen samt hensynet til kulturminneinteressene gjør at fylkesdirektøren vil frarå alternativet sør/vest for Ree næringspark, og at det velges en traséløsning nord/øst for næringsparken. Dette samsvarer med den uttalelsen fylkesutvalget tidligere har gitt om trasévalg i dette området.

Vi har overfor L-nett foreslått at det vurderes en mulig justert trasé nord for næringsparken ved at det lages en forbindelse mellom foreslått alternativ 1 og alternativ 1.3.2 mellom næringsparken og den nye driftsbygningen på gnr. 3, bnr. 8 og 97. Etter vår vurdering vil en slik løsning innebære at ledningen kan legges noe lavere i terrenget og styre unna høydedraget på nordsida. Det vil også kunne gjøre at avstanden til boligene nord for næringsparken ved Grødelandsveien vil bli like stor som om ledningen plasseres sør/vest for næringsparken (alternativ 1.3.2). Vi anbefaler at en slik løsning vurderes nærmere som en optimalisering av traséalternativ 1.

Fylkesdirektøren har ingen vesentlige merknader til den alternative lokaliseringen av ny transformatorstasjon ved Tjøtta (alternativ 5). Vi konstaterer at den vil ligge nær et automatisk freda kulturminne (Sør-Braut), men vil ikke berøre dette direkte. Når det gjelder linjeføringen fram til transformatorstasjonen fra sør, legger vi i utgangspunktet til grunn at jordkabeltraseen velges (alternativ K 1.0), og har ingen merknader til denne. Når det gjelder de to alternative traseene for luftspenn fram til transformatorstasjonen, alternativ 1.0 og 1.6, vil alternativ 1.0 krysse rett over det automatisk freda kulturminnet, mens alternativ 1.6 vil ligge langs østre kant av det arealet som har automatisk vern etter kulturminnelovgivningen. Det vil ut fra kulturminnehensyn ikke være tungtveiende argumenter for å velge det ene eller andre av disse alternativene, forutsatt at det ikke er nødvendig å plassere mastepunkter innenfor det freda området. Alternativ 1.6 vil måtte krysse en åpen bekk/kanal med kantvegetasjon. Vi antar at valg av det alternativet vil innebære at kantvegetasjonen vil måtte fjernes i en lengde langs bekken/kanalen på ca. 30 m, men ser heller ikke det alene å være et tungtveiende argument for å velge det ene eller andre alternativet. Vi minner imidlertid om at fjerning av kantvegetasjon kan kreve en egen tillatelse fra Statsforvalteren i Rogaland etter vannressurslovens § 11.

Under den befaringen som ble gjennomført 30.08.23 ble også to alternative traséføringer fra Vagle og sørover omtalt. Disse er ikke nevnt i den tilleggsøknaden som nå er på høring, men det ble under befaringen sagt at den ene av disse traseene ligger så nær Figgjoelva at det kan være nødvendig å foreta plastring langs elvebredden for å sikre den masta som må plasseres der. Dersom det er nødvendig å gjøre fysiske tiltak i Figgjoelva eller langs elvebredden for det alternativet som ligger nærmest elva, vil vi fraråde dette alternativet. Det bør velges en løsning som ikke medfører at det må gjøres inngrep i elva eller elvebredden, men dersom det skulle være nødvendig, vil det kreve en egen tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Siden Figgjoelva er lakseførende, vil slik tillatelse måtte innhentes fra Statsforvalteren i Rogaland. Det kan også her være nødvendig med en egen tillatelse for eventuelt å fjerne kantvegetasjon langs elva.

Avslutningsvis vil vi bemerke at det er positivt både i forhold til natur- og friluftslivsinteresser at bygging av ny 132 kV kraftledning fra Håland til Vagle innebærer at eksisterende 50 kV kraftledning kan fjernes. Vi vil i den forbindelse spesielt trekke fram verdien av at eksisterende kraftlinje gjennom

våtmarksområdet ved Bryne, Søndre Frøylandsvatnet landskapsvernområde, og det regionale friluftsområdet Sandtangen, planlegges fjernet.

Hilsen

Knut Thorkildsen Slettebak, kst. Fagleder

Steinar Eldøy, spesialrådgiver

3.14.1 Kommentar fra KE Nett

KE Nett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.14.2 Kommentar fra Lnett

Lnett har hatt møte med Rogaland fylkeskommune samt Time kommune og grunneier om foreslått alternativ trase nord for Ree Næringspark. Lnett har engasjert konsulent for luftledning til å se nærmere på alternativet mht. masteplassing m.m. En samlet vurdering gjør at Lnett velger å ikke omsøke alternativet.

Dersom trase 1.1 eller 1.3 blir valgt vil Lnett søke dispensasjon mht. kantvegetasjon ved Salteåna.

Lnett har gjort nye vurderinger knyttet til ev. behov for tiltak i vassdraget Figgjoelva for omsøkte trasealternativ i kryssingen av elva. Det er ett mastepunkt for trasealternativ 1 som kommer relativt nær elvebredden, men vi mener fundamentering av masta kan gjøres uten å berøre elvebredden. Det er allerede gjort tiltak for å redusere avstanden mellom eksisterende luftledning og ny før å øke avstanden til elvebredden. Det benyttes blant annet v-kjeder for oppheng av linetråden, noe som gir en faseavstand på ca. 3,3 meter mot normalt 5 meter. Tilsvarende reduseres avstanden mellom mastebeina, og masta plasseres på innsiden av en ridesti som går langs elvebredden.

Fundamentarbeidet bør legges til en periode med så lav vannføring som mulig. Ved behov kan man benytte avstivet fundamentgrop. Det kan også vurderes andre fundamenttyper som vil kreve mindre dybde. Nærmere beskrivelser vil bli gjort i forbindelse med detaljprosjektering.

3.15 Runar Salte og Kjellaug Ottøy Mauland

Høringsuttalelse

132KV Håland-Tjøtta-Vagle

Viser til tidligere innsendte høringsuttalelser og dokumenter i denne saken fra Runar Salte (Gnr/bnr 3/8 og 3/14) og Kjellaug Ottøy Mauland (gnr/bnr 3/73)

Vil holde det kort denne gang og regner med disse enda er gjeldene og saksbehandler er kjent med disse. (tenker hovedsaklig på planer for videre utvikling av gårdsbruk på 3/8 og andre negative konsekvenser for våre eiendommer som det er godt dokumentert for i tidligere høringsrunde)

Mye godt arbeid er gjort i saken fra flere sider mtp utfordringer rundt de forskjellige alternativene.

For vår del er alternativ 1.3.1 og 1.3.2 fornuftige og gode løsninger og alle har ca same konsekvens mtp plassering av maste punkt for vår del.

1.3.2 er uten tvil den som løser flest problem i forhold til folk, fe, landbruk og industri.

Vi er selvfølgelig sterkt imot alternativ 1 over våre eiendommer.

Med hilsen

Runar Salte

Kjellaug Ottøy Mauland

3.15.1 Kommentar fra Lnett

Lnett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.16 Trond og Edith Schei

Høringsuttale 201912940

Tilleggssøknad fra Lyse Elnett om 132kV Håland – Tjøtta – Vagle.

Høringssvar Trond og Edit Schei.

Horpestad vegen 212

4341 Bryne

I forbindelse med tilleggssøknad om Tjøtta transformatorstasjon i 2021 hadde vi diverse innspill i forbindelse med plassering av stasjonen. I den nye konsesjonssøknaden er det inntegnet en ny alternativ plassering av Tjøtta transformatorstasjon (alternativ 5)

Vi har ingen innsigelser i forbindelse med alternativ 5, bortsett fra at det bør utarbeides plan for forsinkelse av overflatevann-avrenning, ettersom dette vil belaste et til tider allerede overbelastet nedslagsfelt i Raudabekken.

Når det gjelder alternativ 3 viser vi til høringssvar fra tidligere. Vi tar utgangspunkt i at Klepp kommunes plan om jordkabel blir fulgt, og kommenterer ikke på eventuelle lufttraseer skissert i dette informasjons-skrivet.

Mvh Trond og Edit Schei

3.16.1 Kommentar fra KE Nett

Videre detaljprosjektering vil vise løsning for overvannshåndtering, og det legges til grunn at stasjonsanlegget ikke skal ha negative konsekvenser for eksisterende bekk.

3.16.2 Kommentar fra Lnett

Lnett har søkt konsesjon for jordkabel i området, med forutsetning der Klepp kommune dekker merkostnaden med dette sammenlignet med luftledning. Dersom Klepp kommune senere trekker seg, vil Lnett bygge luftledning.

3.17 Karl Stangeland

Hei,
Sender over høringsuttalelse på vegne av Karl Stangeland.

Karl Stangeland
Jærveien 181
4340 Bryne

Jeg viser til tidligere innsendt høringsuttalelse i 2021 som er vist i e-posten under. Disse argumentene gjelder fortsatt.

Jeg vil gjenta at jeg fortsatt mener at trasekombinasjon 1 (med alternativ 1) er det beste alternativet på Re.

I Lnetts søknad fremgår det at denne kombinasjonen er ca. 1 MNOK rimeligere enn de andre. Ettersom trasekombinasjon 1 har rettere linjeføring med mindre vinkler vil denne være mindre dominerende i landskapet. Trasekombinasjon 1 vil også unngå det store kulturminnefeltet Hanaland og derfor ha lavere konsekvens for kulturminner.

At trasekombinasjon 1 har lavere kostnad, mindre konsekvenser for kulturminner samt er bedre med tanke på landskap, mener jeg er gode grunner til å velge dette alternativet på Re.

Vennlig hilsen
Inge Lunde
Prosjektleder, Nettkonsesjon

3.17.1 Kommentar fra Lnett

Lnett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.18 Statens vegvesen

Vi viser til høring av tilleggssøknad 132 kV kraftledning Håland-Tjøtta-Vagle, datert 11.08.2023.

Saken gjelder

Lnett og KE Nett søker om endringer og tillegg til søknaden om 132 kV kraftledning Håland–Vagle av 20. april 2021. Søknaden omfatter endringer i trasealternativ ved Re og nye alternative plasseringer av Tjøtta transformatorstasjon. Det søkes nå også om jordkabel som alternativ til luftledning på strekninga fra Grønhaug sør for Tjøtta til Hatteland, etter at Klepp kommune har vedtatt å dekke merkostnaden.

Våre merknader til høringen

Kraftledningen planlegges fra Håland-Vagle. Tiltaket berører ikke riksveg som Statens vegvesen har forvaltningsansvar for, og vi har derfor ingen vesentlige merknader til høringen. Dersom tiltaket vil berøre offentlig veg må dette avklares med rett vegmyndighet.

Transport vest - Transportforvaltning vest 2

Med hilsen

Bjarte Børtveit, Seksjonsleder

Katrine Nasset, Planforvalter

3.18.1 Kommentar fra Lnett

Lnett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.19 Statsforvalteren i Rogaland

Statsforvaltaren er positiv til bruk av jordkabel og er glad for at Klepp kommune stiller med midlar slik at jordkabel lar seg gjennomføre på strekninga frå Grønhaug til Hatteland. For å skåne raudlista trær ber me om at høve for å redusere anleggsbelte eller andre avbøtande tiltak blir vurdert i forbindelse med legging av jordkabel.

Av omsyn til naturverdiar vurderer Statsforvaltaren at trasekombinasjon 1, nordaust for Re næringspark er alternativet med færrest konflikhtar. Særleg fordi ein ved trasekombinasjon 1 unngår ein nærføring til Hanalandtjødna, som er ein viktig førekomst av naturtypen rik kulturlandskapssjø og med tilhøyrande plante-, insekt-, dyre- og fugleliv.

Me syner til brev frå Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), av 11.08.2023, om høyring av tilleggssøknad 132 kV kraftleidning Håland-Tjøtta-Vagle.

Me syner og til våre tidlegare uttalar «Uttale til høring av tilleggssøknad for ny 132 kV Håland-Tjøtta-Vagle og nye Hatteland og Tjøtta transformatorstasjon» av 30.06.2021, «Høyring av melding om ombygging og spenningsoppgradering av det regionale kraftleidningsnettet "Jærnettet" i Sandnes, Time, Hå og Klepp kommunar», 28.10.2016, og til 132 kV kraftleidning Håland-Fagrafjell, 28.02.2020.

Bakgrunn

Lnett og KE Nett søker om endringar og tillegg til søknaden om 132 kV kraftledning Håland-Vagle av 20. april 2021. Søknaden omfattar følgjande endringar:

- Nytt trasealternativ ved Re
- Nye alternative plasseringar av Tjøtta transformatorstasjon
- Jordkabel som alternativ til luftleidning på strekninga frå Grønhaug sør for Tjøtta til Hatteland (Klepp kommune har vedteke å dekke meirkostnaden).

NVE ønskjer innspel på mellom anna:

- Kva for plassering bør Tjøtta transformatorstasjon ha?
- Kva for trasealternativ ved Re næringspark er best?
- Er konsekvensane godt nok utreia?

Vår vurdering

Nye alternative plasseringar av Tjøtta transformatorstasjon

Statsforvaltaren har ingen vesentlege merknader til alternativ 3 eller 5. Av omsyn til vilt og fugl vurderer me at alternativ 5 truleg har noko større negativ konsekvens fordi det ligger lengre borte frå eksisterande bygningar. Til dømes, vil høgdedrag i jordbrukslandskap være gode hekkeområde for storspove, ein art som til ein viss grad skyr og unngår bygningar.

Nytt trasealternativ ved Re

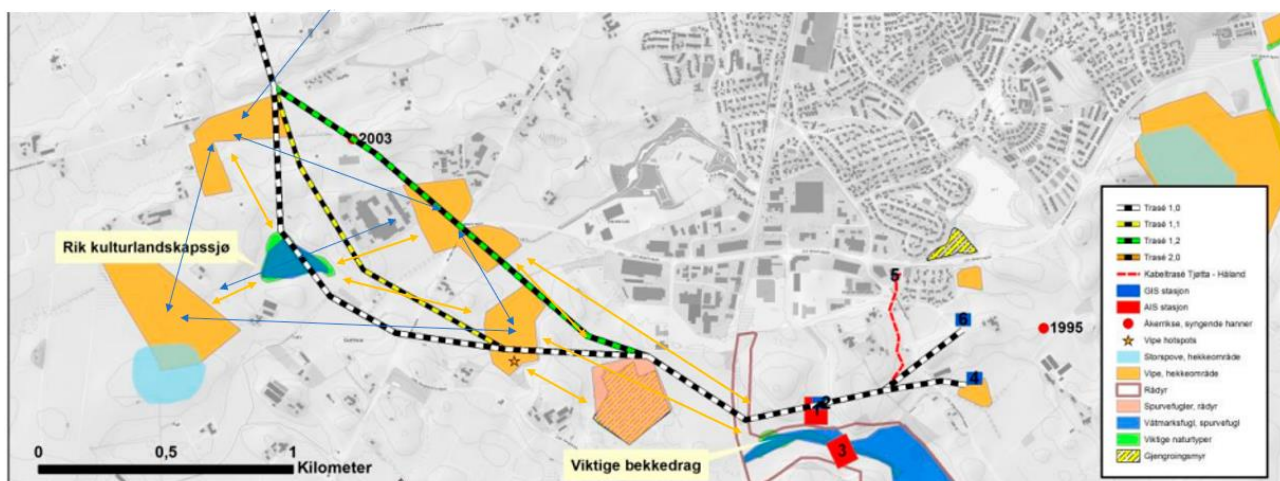
Kraftleidningar har negativ effekt på landbruk om desse kryssar spreieareal. Framføring av kraftlinje over innmarksbeite godkjent som spreieareal fører til at grunneigar ikkje lengre kan nytte areala som spreieareal.

Av omsyn til naturverdiar vurderer Statsforvaltaren at trasekombinasjon 1 er det klart beste alternativet. Dette fordi alternativet unngår Hanalandtjødna som eit viktig våtmarksområde. Det er få slike tjern igjen i dette intensiv drivne landbruksområde på Låg-Jæren og Hanalndnatjødna ligger sentralt til i nettverket av våtmarkssystem.

Dei andre trasealternativa går på vestsida av industriområdet, og vil gi ein nærføring til Hanalandtjødna. Me vurderer luftlinjene til å ha størst negativ effekt i dette området. Det er ein generell større konsentrasjon av fugl i våtmarkssystem. I tillegg er fleire av artsgruppene, til dømes andefugl, særleg utsett for kollisjon fordi dei ofte har høg fart og dårleg manøvreringsevne.

Statsforvaltaren lurar på kvifor trasekombinasjon 1 er lista som større negativ konsekvens for naturmangfald enn trasekombinasjon 2 og 3. Me vurderer trasekombinasjon 1 som alternativet med minst negativ konsekvens, i samsvar med Ecofact sin rapport for naturmangfald (Tysse, T. 2017. Konsekvenser for naturmangfold ved spenningsoppgradering av Jærnettet. Ecofact rapport 560, 108 sider).

Trasekombinasjon 1 (trase 1.2 i Figur 7.6) kjem i konflikt med hekkeområde for vipe og punkt for syngande åkerrikse. Fuglar følger aldri klare grensar, og det er viktig sjå på heilheita for å vurdere konsekvensar. Nedanfor, i figur 1, har me lagt på eit par piler på Ecofact sin Figur 7.6 for å illustrere at den potensielle bruken av område er uoversiktleg. Sjølv om vipa kan hekke på nokså tørre stadar, er ho likevel ein våtmarksfugl. Dei føretrekk å hekke i fuktige drag eller nær våtmark. Særleg i tørre periodar nyttar arten opne vasspegel til å drikke og næringssøke. Fuglane flyttar også ein del på seg og kan i periodar opphelde seg i andre nabokoloniar. Figur 1, under, viser potensielle bevegelser vipe kan gjere i dette området, blant anna å fly til Hanalandstjødna som ein nærliggande rik kulturlandskapssjø.

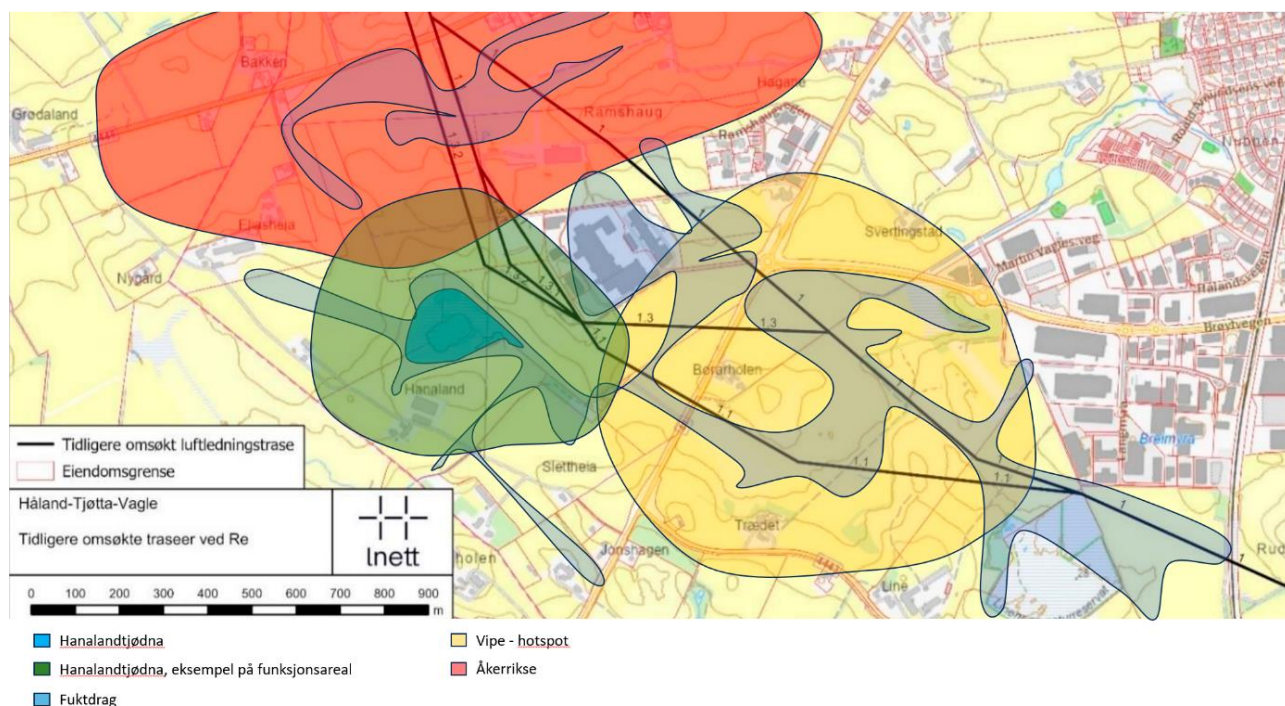

Figur 7.6. Beliggenhet av viktige områder for naturmangfold i traséområdet Tjøtta – Håland.

- ←→ Potensielt bevegelsesmønster for vipe mellom hekkeområde og våtmarksområde.
- ←→ Potensiell interaksjon mellom hekkeområde for vipe.

Figur 1 Potensielt bevegelsesmønster for viper

Eit viktig moment i vurderinga av konsekvensar er at verken punktet for fire syngande åkerrikser eller hotspotpunktet for vipe skal tolkast for bokstaveleg. Statsforvaltaren gir med denne bakgrunn ein meir nyansert tolking av areala. Både når det gjeld utstrekninga av åkerrikselekaliteten, utstrekninga av hotspot for vipe og funksjonsområdet Hanalandtjødna, illustrert i figur 2, nedanfor. For vipe vurderer me at alle trasealternativ kjem i tydeleg konflikt.

Figur 2 Vår vurdering av funksjonsområdet Hanalandstjødna, samt potensielle funksjonsarealer på vipehotspot og observasjon av åkerrikse

Me har blant anna vore i kontakt med observatøren av åkerriksene som seier at observasjonen gjeld for området og at sjølve punktet er tilfeldig satt. Observasjonen kan difor ikkje tolkast som eit enkeltpunkt, men ein observasjon som viser at det er observert 4 syngande åkerriksar samtidig i dette område. Åkerrikse trivest best i fuktige drag, og når ein ser på topografien er det i søkket der dei andre trasekombinasjonene kryssar som ser ut til å være det mest attraktive område for åkerrikse. Vår vurdering er at alle trasealternativa kryssar dette funksjonsområde for åkerrikse, men at alternativ 1.1 og 1.2.3 kryssar det mest egna arealet for arten, som illustrert i Figur 2.

For Hanalandstjødna er det og viktig å ta vare på omkringliggende areal og fuglar som bruker desse områda. Eksempel på eit slikt funksjonsareal er og vist i Figur 2. Slike lokalitetar består ikkje berre av sjølve vassflata og vassvegetasjonen, men og dei omkringliggende areal har ofte ein større konsentrasjon og større artsriktom enn liknande biotopar som ikkje er knytt til vatn.

Dei to trasealternativa påverkar Linemyra naturreservat noko ulikt. Linemyra er ei open låglandsmyr og et RAMSAR-område. Trasealternativ 1.1 drar litt meir vestover og vil i noko større grad legge seg over myrarealet. Sjølve mastepunktet er og lagt til myrarealet. Ein bør sjå til å gjere justeringar som tek omsyn til myra, til dømes å legge mastepunktet utanfor eller finne eit lokalt høgpunkt. I detaljplanen er det viktig at det kjem ein tydeleg og god beskriving av eventuelle tiltak i myrarealet. Ein bør blant anna sjå til at dagens vasshushald og avrenningslinjer i området vart ivareteken.

Alternativ trase luftleidning ved Tjøtta

Av omsyn til naturmangfold og landbruk vurderer me at alternativ 1 er noko betre enn nytt alternativ 1.6.

Jordkabel som alternativ til luftleidning på strekninga frå Grønhaug sør for Tjøtta til Hatteland

Statsforvalteren er positive til bruk av jordkabel og vurderer dette som totalt sett betre for både landskap og naturverdiar, og særleg for landbruk. Det er likevel negativt at anleggsbeltet fører til at ein må fjerne raudlista trær. Om ein nyttar seg av jordkabel ber me om at høve for å redusere anleggsbelte eller andre avbøtande tiltak blir vurdert.

Konklusjon

Trasealternativ 1 er vårt klart føretrekte alternativ fordi ein unngår nærføring ved Hanalandtjødna. Statsforvalteren er positive til bruk av jordkabel. Av omsyn til naturmangfold og landbruk vurderer me at traséalternativ 1 er noko betre enn nytt traséalternativ 1.6.

Med helsing

Einar Heegaard (e.f.), fagleiar natur

Bjørn Mo, rådgiver

3.19.1 Kommentar fra KE Nett

KE Nett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.19.2 Kommentar fra Lnett

Vedrørende trasealternativ på Re:

Statsforvalteren påpeker at alternativ 1 har mist negativ konsekvens for naturmangfold, og de stiller spørsmål ved hvorfor Lnett lister trasekombinasjon 1 med større negativ konsekvens for naturmangfold enn trasekombinasjon 2 og 3. Her har Lnett gjort en feil i sin opplisting, og statsforvalteren har rett. Bakgrunn for feilen kan relateres til navngivingen på alternativene som ble benyttet i forbindelse med konsekvensutredningen for Jærnettet og navngivingen som har blitt benyttet i konsesjonssøknaden. De samme navnene har vært brukt for forskjellige trasealternativ. Trasealternativ 1 fra konsekvensutredningen hadde størst negativ konsekvens for naturmangfold, mens konsekvensutredningens trase 1.2, som tilsvarer konsesjonssøknadens alternativ 1, ble vurdert som det minst konfliktfylte alternativet for naturmangfold. Lnett anerkjenner rettelsen fra statsforvalteren, takker for innspillet, har oppdatert tabellen og lagt den med nedenfor. Denne vurderingen er basert på tabellen i Ecofact rapporten for naturmangfold (2017).

Tabell 1 Oppdatert tabell (7) fra tilleggssøknad 2023

Trasekombinasjon	1	2	3	4	5
Trasealternativ	1	1.1 + 1	1 + 1.3 + 1.3.1 + 1.1 + 1	1 + 1.3 + 1.3.2	1.1 + 1.3.2
Status	Tidligere omsøkt	Tidligere omsøkt, trekkes	Tidligere omsøkt	Tidligere omsøkt	Ny, omsøkes
Naturmangfold	Liten-Middels negativ *	Middels negativ	Middels negativ	Middels-stor negativ	Middels-stor negativ
Landskap	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Kulturmiljø	Middels-stor negativ	Stor negativ	Stor negativ	Stor negativ	Stor negativ
Friluftsliv	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ
Landbruk	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Reiseliv	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ

* Konsekvens endret fra “Middels-Stor” til “Lite-Middels”

Ifølge tekst i fagrapport for naturmangfold (2017) vil trase 1.0 (nå trukket) være mest konfliktfylt med en føring direkte over lokaliteten Hanalandstjernet (stor verdi). Videre vil trase 1.1 (nå er nærmeste tilvarende trasekombinasjon 2 og 5) komme i konflikt med en såkalt hotspot for vipper og hekkeområde for vipper, mens nåværende alternativ 1 vil komme i konflikt med områder for hekkende vipper.

Trasealternativene som går på vestsiden av Re næringspark vil gi en nærføring til Hanalandstjernet, men vil ikke komme i direkte konflikt med lokaliteten. Dagens 15 kV luftledning krysser nærmere lokaliteten enn omsøkt alternativ vil, og anleggsarbeidet skal legges på østsiden av lokaliteten for å redusere potensialet for konflikt.

Kollisjonsfare for fugler ved innflyging/fremkomst mellom hekkelokaliteter vil fortsatt være aktuelt, og Lnett foreslår avbøtende tiltak som fuglemerking på aktuelt strekk for å øke synlighet av luftledningen.

Det vil under nærmere detaljprosjektering av luftledningen sees nærmere på masteplassing for å unngå mastepunkt i myrområder. Det vil i detaljplanen for prosjektet legges hensyn til transport i nærheten av myrområdet Linemyra naturreservat.

Alle omsøkte alternativ vil berøre område for hekkende vipper.

Vedrørende spreieareal og eventuell konflikt med luftledning er dette beskrevet i søknadens kapittel 5.8. De eiendommene som er berørt av forskjellige alternative traseer i Re-området og

samtidig kan få redusert spreieareal begrenser seg til matrikkel 1121/13/3 og 1120/18/7. For begge ser det ut til at de forskjellige trasealternativene har tilnærmet lik konsekvens mht. spreieareal.

Vedrørende trasealternativ på Tjøtta:

Lnett ser det ikke nødvendig å gi kommentar til uttalelsen.

Vedrørende jordkabel mellom Grønhaug og Hatteland:

Lnett vil i en eventuell anleggsfase for jordkabel tilstrebe å bevare rødlistede trær og begrense anleggsbelte der det er mulig. Dette vil omtales nærmere i detaljplanen for prosjektet, se også kapittel 2.2.

3.20 Time kommune

Time formannsskap har handsama høyringssak vedrørende trasé for kraftleidning. Vedlagt er saksframlegg med vedtak i saka.

Med helsing
Ingvild Kjosavik
avdelingsleiar plan

HØYRING AV TILLEGGSØKNAD- KRAFTLINJE, HÅLAND- TJØTTA-VAGLE

Saksgang:

Utval	Saksnummer	Møtedato
Time formannskap	045/23	26.09.2023

Framlegg til vedtak:

Med bakgrunn i Lyse Lnett AS sin tilleggs- og endringssøknad for 132 kV kraftforbindelse Håland-Tjøtta, støtter Time formannskap vidare etablering og oppgradering av Jærnettet med naudsynte tiltak for å kunne realisera etablering av ny 132 kV leidning mellom Håland transformatorstasjon og Tjøtta og Vagle transformatorstasjonar.

Time formannskap

Petter L. Stabel (FrP) stilte spørsmål om sin habilitet i saka, jf. fvl. § 6. andre ledd. Formannskapet erklærte samrøystes Petter L. Stabel habil (8 røyster).

Tilleggsforslag frå Beate Aasen Bøe (SV) Straumkabelen skal leggst i jorda.

Framlegget vart samrøystes vedtatt.

Tilleggsforslaget frå Beate Aasen Bøe fekk 1 røyst og falt (SV).

FSK-045/23 Vedtak:

Med bakgrunn i Lyse Lnett AS sin tilleggs- og endringssøknad for 132 kV kraftforbindelse Håland-

Tjøtta, støtter Time formannskap vidare etablering og oppgradering av Jærnettet med naudsynte tiltak for å kunne realisera etablering av ny 132 kV leidning mellom Håland transformatorstasjon og Tjøtta og Vagle transformatorstasjonar.

SAKA GJELD

Lnett skal byggja ut Jærnettet med nye overføringslinjer. Det er tidlegare søkt om 132 kV luftleidning mellom transformatorstasjonar på Håland og Tjøtta. Med bakgrunn i innspel i tidlegare høyringar, er det no sendt nye forslag til lokalisering av transformatorstasjon på Tjøtta og justerte traséar for overføringslinjer. Det er søkt om justerte traséar på Ree i Time kommune. Dei andre tiltaka det vert søkt om, er i Klepp kommune.

SAKSOPPLYSNINGAR

Tidlegare vedtak

Søknad om 132 kV overføringslinjer i dette området har vore handsama av formannskapet i Time tidlegare, jf. møte 08.06.2021, sak 043/21. I denne saka gjorde formannskapet følgjande vedtak

FSK-043/21 Vedtak:

Med bakgrunn i Lyse Elnett AS sin tilleggs- og endringssøknad for 132 kV kraftforbindelse Håland-Tjøtta-Vagle, støtter Time formannskap vidare etablering og oppgradering av Jærnettet med nødvendig tiltak som har samband med etablering av ny 132kV leidning mellom Håland transformatorstasjon og Tjøtta og Vagle transformatorstasjonar.

Formannskapet ønskjer at det vidare planarbeidet skal utgreia rekneskap og konsekvenser ved jordkabel som alternativ på «trasée Re»

Om konsesjonssaker

Det er Lnett AS som er søker for tiltaket i Time kommune. Tiltaket vert handsama etter energilova. Tiltaket krev konsesjon, og det er NVE som sender saka på høyring og som innvilgar konsesjon. Kommunen er høyringspart. I konsesjonssaka vert lokalisering av tiltak avklart. Søknaden gjeld og tillating etter oreningslova til å byggja, driva og vedlikehalda elektriske anlegg og til naudsynt transport.

Utbygging av Jærnettet

Tiltaket det vert søkt om i denne saka, er ein liten del av eit stort prosjekt for å oppgradera straumnettet på Jæren.

Bakgrunnen for denne utbygginga og heile prosjektet er beskrive i søknaden som ligg ved saka, og i sak 043/21.

Tiltak det vert søkt om i denne saka

For Time kommune sin del gjeld denne saka nye forslag til leidningstraséar i Ree området.

I førre høyringsrunde kom det fram at dei alternativa som var foreslått kom i konflikt med jordbruksareal og drift i Ree næringspark.

Lnett har hatt dialog med næringsparken og kulturminneavdelinga hos fylkeskommunen og kome fram til justerte traséar vest for næringsparken. Dei alternativa det vert søkt om no, er i realiteten berre mindre justeringar i forhold til det det er søkt om i tidlegare søknad.

På bakgrunn av innspela er det no utarbeidd følgjande forslag til justerte trasear:

- Trasé som var foreslått tett på vestsida av Ree næringspark er trekt (tidlegare alt 1.1).
- Vest for næringsparken er det foreslått to trasear som ligg med større avstand til næringsområdet (alt 1.3.1 og 1.3.2).
- Det er justert linjeføring for å få ei meir optimal plassering av master (alt 1.1).

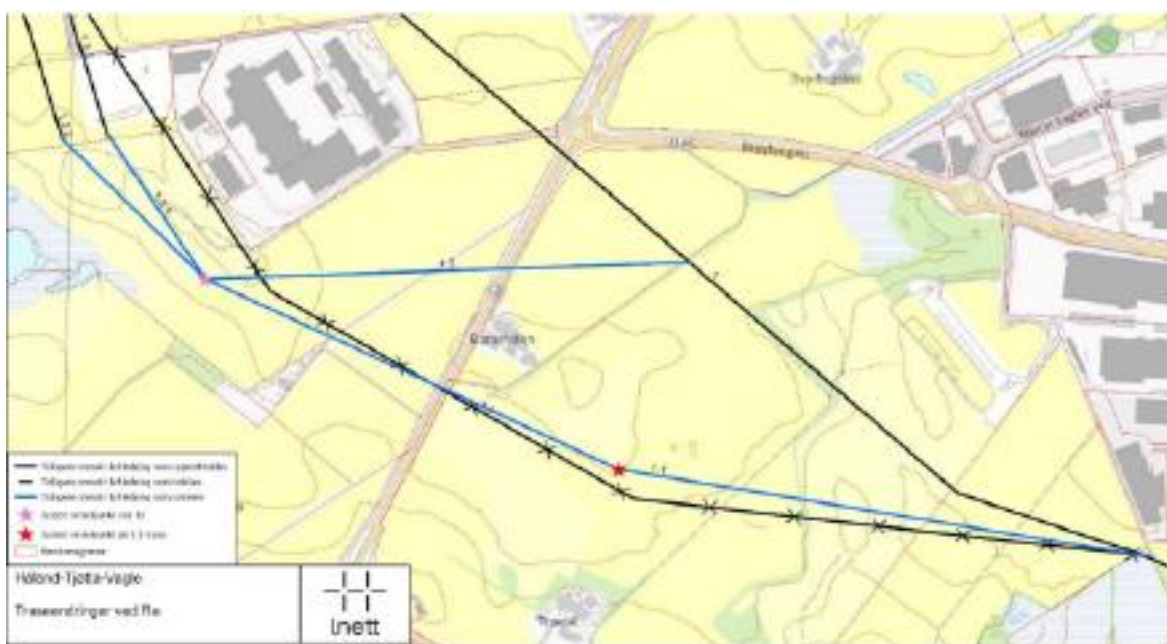

Fig 1. Kartet over viser dei traséalternativa det no vert søkt om. Blå linjer er nye alternativ. Rosa stjerne er justerte mastepunkt. Trase som er vist med kryss er alternativ som no vert trekt.

Traseen fortsett vidare nord til transformatorstasjonen på Tjøtta. Her er det ikkje gjort endringar i forhold til det som er søkt om tidlegare.

Konsekvensar og anbefaling

Konsekvensar av dei ulike alternative ar utgreia og beskrive i vedlegg til saka. Konsekvensar er samanfatta i tabellen under. Søknaden og utgreiingane viser liten forskjell mellom dei ulike alternativa. Alternativ 1 som går aust for næringsparken har større avstand til kulturminne og lågare konsekvens for denne verdien. For naturmangfald kjem dei alternativa som ligg nærast næringsparken, noko betre ut. Lnett peiker ikkje på kva for eit alternativ dei vil prioritere.

Trasekombinasjon	1	2	3	4	5
Trasealternativ	1	1.1 + 1	1 + 1.3 + 1.3.1 + 1.1 + 1	1 + 1.3 + 1.3.2	1.1 + 1.3.2
Status	Tidligere omsøkt	Tidligere omsøkt, trekkes	Tidligere omsøkt	Tidligere omsøkt	Ny, omsøkes
Naturmangfold	Middels-stor negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels-stor negativ	Middels-stor negativ
Landskap	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Kulturmiljø	Middels-stor negativ	Stor negativ	Stor negativ	Stor negativ	Stor negativ
Friluftsliv	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ
Landbruk	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Reiseliv	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ	Lite negativ

Fig 2. I tabellen over er konsekvensar av dei ulike alternativa sett opp.

VURDERING

Haldning til tiltaket

Ei kraftlinje er eit omfattande tiltak som er synleg, og master vil gje ulemper for landbruksdrifta. Det vil vera eit restriksjonsområda langs traseen, og det legg avgrensing på framtidig utbygging. Det vil og vera restriksjonar for spreiding av husdyrgjødning under traseen. Dette får størst konsekvens i område med beite fordi det er der det er mest aktuelt å nytta kanon ved utkøyring av husdyrgjødning.

Tidlegare høyringar har avdekkja at grunneigarar i området ikkje ønskjer denne traseen på sin eigedom, og administrasjonen har forståing for dette. Samstundes er det viktig å sikre god og leveranse av kraft til Jærregionen. Time kommune har i tidlegare saker støtta tiltaket, og administrasjonen legg til grunn at det må akseptast overføringsliner i Reeområdet.

Vurdering av alternative traséar

Dei konsekvensane som er oppgitt i søknaden og som er vist i figur 2 over, viser konsekvensar ut frå eit standardisert kriteriesett. Dersom ein ser meir detaljert på tilhøva i dette området, er det nokre skilnader mellom alternativa.

Alternativa som går på austsida av næringsparken kryssar restareal / beite, og det vil gje noko større konsekvens for landbruk og kulturlandskap. Dei alternativa som vert høyrte no, ligg og nærare Hanalandstjørnet enn dei alternativa som var på høyring i 2021. Dette tjørnet er registrert som ein viktig naturtype /rik kulturlandskapstjern. Det er og registrert trua fuglearter og vilt i dette området. Dei nye alternativa vil gje noko større negativ konsekvens for naturverdiar. Administrasjonen meiner det er særleg uheldig med alternativ 1.3.2. som er trekt nærast tjørnet. Justeringane som er gjort for å redusera konflikt med landbruk, inneber og at traséen kjem nærare kulturminne.

Ut frå ei samla vurdering, kan alternativ 1 sjå ut til å gje noko mindre konsekvensar. Dette alternativet går i rettare strekk og bandlegg mindre areal. Dette alternativet ligg samstundes nærare fleire bustader, og nær driftsbygningar på gnr. 3 bnr. 8.

I tidlegare sak har ikkje kommunen prioritert mellom alternative traséar. Dei justeringane som vert gjort i samband med denne høyringa er små, og det er ikkje klare skilnader mellom alternativa. Administrasjonen finn det difor vanskeleg å prioritera mellom dei i denne høyringa.

Status, utgreiing og finansiering av jordkabel

Formannskapet vedtok i sist handsaming å be om utgreiing av rekneskap og konsekvensar av jordkabel som alternativ ved Ree. Den søknaden som ligg føre no, inneheld ikkje ei konkret utgreiing av jordkabel i dette området.

I søknaden vert jordkabel i Klepp kommune beskrive. Lnett syner til Stortingsmelding nr. 14 som seier at overføringslinjer som hovudregel skal etablerast som luftspenn. Lnett meiner at tilhøva i dette området ikkje fell inn under dei kriteria som er sett for jordkabel. Klepp kommune har i samarbeid med Lnett fått utarbeida ein rapport som bereknar meirkostnaden med jordkabel. Rapporten peiker på at meirkostnaden vil koma på 41 millionar kronar. Kommunestyret i Klepp har vedteke at dei vil finansiera denne meirkostnaden. Kostnadene og kostnadsdekning kjem fram av vedlegg. Regler for finansiering av tiltak på kraftnettet er beskrive i brev frå NVE, som ligg som vedlegg til saka.

Administrasjonen legg til grunn at meirkostnaden med jordkabel i Time kommune vil vera tilnærma den same som det som er berekna i Klepp. Det er avklart at jordkabel vil gje anslagsvis ei dobling av kostnaden. Lnett meiner at dei ikkje kan ta denne meirkostnaden gjennom nettleiga. Dersom ein skal ha jordkabel på strekket i Time kommune, må dette finansierast lokalt.

Utgreiingane som er gjort for Klepp kommune, er tilstrekkelege for å avklara den økonomiske konsekvensen av jordkabel. Kostnaden med jordkabel vil vera betydeleg, og det er ikkje sett av midlar i økonomiplanen til eit slikt tiltak i Time kommune. Administrasjonen kan ikkje så korleis eit slikt tiltak kan prioriterast i den økonomiske situasjonen kommunen er i.

KONKLUSJON

Kommunedirektøren meiner at konsekvensar ved å etablere 132 kV luftleidning må aksepterast for å sikre leveranse av kraft i Jærregionen.

Kommunedirektøren meiner det ikkje er klare føremon for dei ulike traséalternativa, og vil ikkje prioritera mellom dei.

Kommunedirektøren meiner utgreiing av jordkabel i Klepp kommune kan leggjast til grunn i saka.

Kommunedirektøren i Time, den 08.09.2023
Trygve Apeland

3.20.1 Kommentar fra Lnett

Lnett noterer seg at Time kommune har inntrykk av at trasekombinasjon 1 på Re kan se ut til å gi noe mindre konsekvenser enn de øvrige trasekombinasjonene. Når man samtidig legger oppdatert tabell for konsekvenser av de forskjellige alternativene til grunn, jf. uttalelse fra Statsforvalteren i Rogaland samt Lnetts kommentar til denne i kapittel 0, underbygger dette kommunens inntrykk ytterligere.

3.21 Olav Inge Tunheim

Vi har tidligere sendt inn forslag.
Jeg støtter alle forslag utenom nr 1.

3.21.1 Kommentar fra Lnett

Lnett har ikke noe å tilføye eller kommentere til denne uttalelsen.

3.22 Heidi Wahl og Odd Arve Thomassen

INNSIGELSER TIL HØRINGSUTTALELSE – SAKSNR. 201912940

Undertegnede representerer Heidi Wahl og Odd Arve Thomassen, som eier gnr. 20 bnr. 24 i Klepp kommune. På deres vegne fremmes innsigelser til mottatt høringsuttalelse.

For ordens skyld nevnes at Wahl og Thomassen ikke har innsigelser til selve trafostasjonen. Innvendingene er imidlertid direkte knyttet til plasseringsalternativ 5, og ikke minst til det som presenteres som tilkomstalternativ nr. 1 til samme plassering.

1. Saksbehandling

Innledningsvis vil en fremheve at en reagerer på at det høringsuttalelsen står at *KE Nett avhold i samarbeid med Lnett en åpen kontordag 28. mars 2022. I forkant av møtet ble det sendt ut brev til berørte grunneiere og naboer med informasjon om 3 nye alternativ for stasjonsplassering. Etter innspill fra grunneiere og naboer ble det bestemt å gå videre med ett av alternativene, alternativ 5.*

Fra denne side vises til at Wahl og Thomassen i aller høyeste grad vil bli berørt av den plassering som er foreslått i høringsuttalelsen, og i særdeleshet den foreslåtte valg av tilkomst til det alternativet som er presentert. Wahl og Thomassen er imidlertid tydelige på at de ikke ble verken invitert til møtet, eller gitt mulighet til å komme med innspill til de nye alternativer da de ikke ble tilsendt eller varslet om det brev som omtales.

Forvaltningsmessig må det ikke bare anses som et uttrykk for forskjellsbehandling, men og som en alvorlig saksbehandlingsfeil i det en berørt part fratas mulighet for å påvirke en situasjon som åpenbart er av stor betydning for dem, på bakgrunn av manglende varsling.

All den tid partene ikke tidligere har hatt mulighet til å uttale seg om den plassering som nå er en del av forslaget, anmodes inneværende skriv til å tillegges betydelig vekt.

2. Alternativ plassering

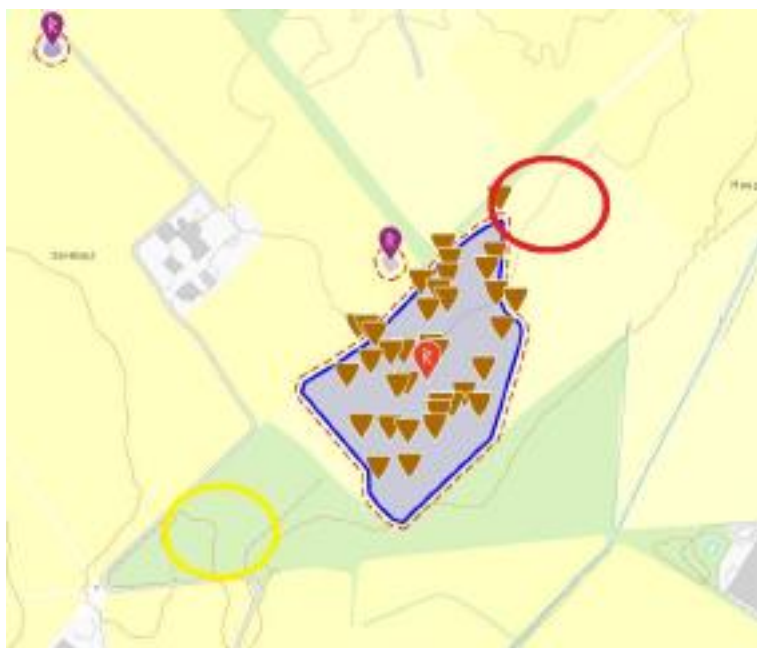
Slik en leser høringsuttalelsen oppfatter en at plasseringsalternativ 5 presenteres som nytt, dog slik at en fortsatt opprettholder det som omtales som alternativ 3.

På vegne av Wahl og Thommassen anføres at alternativ 5 har langt fler negative konsekvenser enn det som er vektet i høringsuttalelsen, og at oppsummeringen på s. 43 således gir et feilaktig inntrykk av at alternativene har tilnærmet like konsekvenser.

a. Kulturminner

Av høringsuttalelsen fremgår at *"Stasjonsalternativ 5 vil kreve dispensasjon fra Kulturminneloven, da stasjonsområdet så vidt overlapper med sikringssonen til kulturminneflate ID 271928"*

Fra denne side minner en om at alternativ 5 ikke bare vil overlappe automatisk fredede kulturminner fra jernalderen, ref. riksantikvarens oversikt, men en tilkomst via alternativ 1 til nevnte plassering vil og berøre både jernalderminnet, men og krysse det automatisk fredede Dildarhaug, som er et gravminne datert tilbake til middelalderen. Selv om det antydes at stasjonsområdet kan innskrenkes noe mot vest, vil plasseringsalternativ 5 ha en langt større negativ effekt i forhold til kulturminner enn det som antydes i høringsuttalelsen. Dertil må det også vektlegges at også opplevelsen for de som har interesse av å oppleve kulturminner vil forringes betraktelig om de blir liggende i det som vil fremstå som et industriområde.

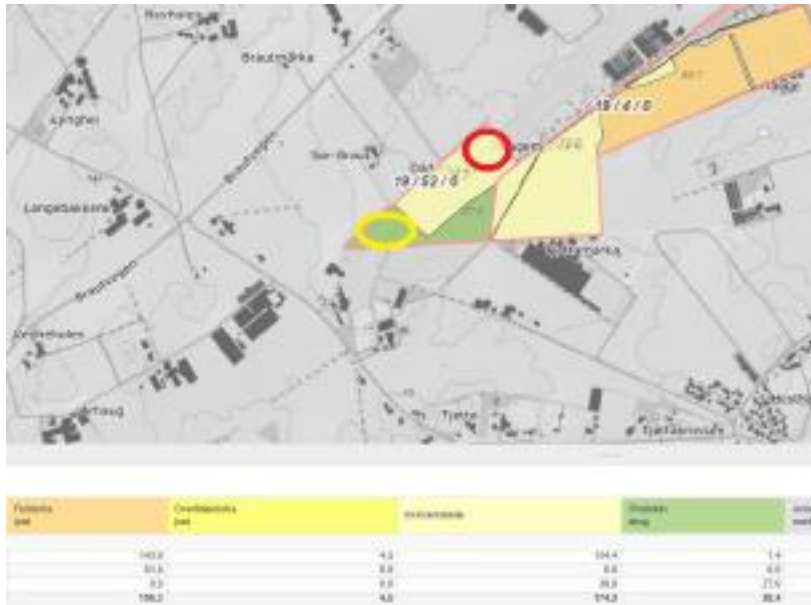

Ved å plassere stasjonen i det som er omtalt som alternativ 3, overfor markert med gul sirkel, vil en i helget gå klar av samtlige kulturminner. Samtidig vil en kunne opprettholde et vegetasjonsbelte øst for stasjonen, som vil avskjerme området, og dertil bevare inntrykket av uforstyrrede kulturminner.

b. Landbruk

Også landbruksfaglig synes plasseringsalternativ 5 å ha fått en falsk positiv vurdering, opp mot alternativ 3.

Som markslagskart viser, vil plasseringen bygge ned jord som brukes til aktivt innmarksbeite.

Skal derimot stasjonen forskyves mer mot øst, for å gå klar av kulturminne, så vil fulldyrket jord rammes.

Velger man derimot å opprettholde alternativ 3, vil en kun berøre skog, men samtidig slik at man kan opprettholde et skogsbelte mot landbruksarealene, hvilket vil gjøre at stasjonsbygningen fremstår mer avskjermet.

Ut i fra en landbruksfaglig vurdering, er det i høringsuttalelsen vist til at det foreligger en disposisjon til omdisponering av skogsarealet i alternativ 3, til innmarksbeite. Fra denne side vil da fremheve at dispensasjonen er fra 2019, og må anses å ha bortfalt som følge av manglende iverksetting. I så måte vil det måtte vurderes å være av langt større landbruksfaglig gevinst å velge plasseringsalternativ 3 over alternativ 5.

Når det er et overordnet nasjonalt mål om å bevare dyrket og dyrkbar mark, anføres at arealgrunnlaget som berøres ved de ulike alternativer må veie tungt. I så måte vil vektige argument tale for at alternativ 3 må prioriteres over alternativ 5.

c. Landskapstilpasning

I tillegg til det som er fremhevet over vedr. landbruksfaglig vurdering, vil en og fremheve at alternativ 3 vil grense til vei på i alle fall 2, kanter, og samtidig oppleves skjermet bak det resterende skogsbeltet, og således få et mer dempet uttrykk i landskapet, enn det som vil være tilfelle for alternativ 5, som vil ruve som en massiv konstruksjon i åpent landskap.

d. Tilkomst

Selv om tilkomst til stasjonsområdet er et eget punkt i inneværende merknader, anføres at tilgjengelighet, og hva som ev. må til for å skape atkomst, også må veie tungt i vurderingen mellom de ulike plasseringsalternativ.

Som det fremkommer av dokumentgrunnlaget, vil de ulike alternativer ha ulikt behov for opparbeidelse av vei for å få en atkomst som tilfredsstiller behovet under både drifts- og byggeperioden.

For alternativ 5 er det skissert enten en helt ny vei på ca. 525 m, som vil gjøre et svært stort inngrep i både landbruksareal og skog, og som dertil vil være til stor sjenanse for private parter, hvilket utdypes under, eller ev. ved å opparbeide eksisterende vei på ca. 950 m fra FV 44. For det tidligere skisserte plasseringsalternativ 3, derimot, vil vei behovet være på ca. 400 m ut til fv. 4458 Horspestadvegen, hvor deler av traseen også her allerede er opparbeidet.

Basert på overnevnte anføres at både den samfunnsøkonomiske og landbruksmessige verdien av redusert behov for inngrep for etablering av vei, med tyngde taler for at alternativ 3 må prioriteres over alternativ 5.

3. Merknader til foreslåtte traseer for tilkomst for plasseringsalternativ 5

På vegne av Wahl og Thomassen, vil en være tydelig på at en her legger til grunn at også KE Nett må finne at det tidligere presentere og fortsatt opprettholdte plasseringsalternativ 3 må være et bedre alternativ enn det som nå presenteres som et nytt, alternativt plasseringsmål for stasjonen. Til tross for dette, og i forlengelse av mottatte høringsuttalelse, vil det likevel være behov for å knytte noen merknader også til de to forslag til "permanente hjelpeanlegg", eller traséer, som er presentert som atkomst til alternativ 5.

Hva gjelder «vei alt. 1», med atkomst fra fv 4456 Brautvegen, presenteres denne som "*Hele vegen vil anlegges på gnr./bnr. 20/6. Vegen vil grense til gnr./bnr. 20/24, men vil være skjermet av skog/trør på 20/24.*" Dette medfører ikke riktighet.

Som bildet viser vil veien passere tett inn til våningshuset til gnr 20, bnr 24, uten mulighet for skjerming mot verken støy eller støv fra anleggsmaskinene som forventes å skulle bruke en slik vei.

En minner her om at det er snakk om en fem m. bred anleggsvei som er ment til permanent bruk, og som høyst sannsynlig vil generere svært mye trafikk, i alle fall i periodevis, og langt mer enn det som må sies å være påregnelig for en landbruksatkomst, som ligger der i dag.

Det anføres at KE Nett syne så ha lagt uforholdsmessig stor vekt på økonomi, når de skriver at alternativ 1 er det foretrukne, som det rimeligste alternativet. Det anføres å være en saksbehandlingsfeil når KE Nett ikke synes å vektlegge andre hensyn i vurderingen.

Fra denne side vil en peke på at veien vil gjøre et massivt inngrep i grunn, registrert som fulldyrket mark, åpenbart i strid med hensynene bak jordloven, og nasjonale formålshensyn om bevaring av landbruksjord. I så måte må alternativ 1 sies å ha en betydelig negativ slagside, som ikke synes å ha vært vurdert i høringsuttalelsen.

Storleik m ²	Overflateareal m ²	Samlet areal	Prosent skog	
300,0	0,0	0,0	0,0	
74,0	0,0	0,0	0,0	
340,0	0,0	0,0	0,0	

I tillegg til at fulldyrket jord vil gå tapt ved etablering av en fem meter bred vei over gnr. 20 bnr. 6, vil det også være behov for en massiv hogst av skog for å opparbeide traséen.

Fra denne side vil en bemerke at viktigheten av bevaring av både vegetasjon og dyremangfoldet på Jæren ikke synes å ha vært vurdert i innspillet. En tillater seg følgelig å trekke frem at det i skogholtet sør for gnr. 20. bnr. 24 ikke bare er forekomst av både rådyr og jærhare, men at det også er observert grevling, padder og røyskatt og ikke minst mye fugl, herunder hekkende hønsehauk. Både jærhare og hønsehauk synes å være i tilbakegang, slik at det er viktig å bevare vegetasjonen og leveområdene for både stor- og småvilt i dette området, hvilket og vil være i samsvar med naturmangfoldloven. Dette er helt oppnåelig sett hen til at det reelt foreligger bedre alternativer for tilkomst til plasseringsalternativ 5, eller endre bedra, et plasseringsalternativ for stasjonsområde som ikke legger press på skogen mellom gnr 20 bnr 24 og gnr 20, bnr 6.

For ordens skyld vil en bemerke at en kan se at KE Nett vil kunne fremme innvendingen om at skog også vil gå tapt ved å velge plasseringsalternativ 3. Det anføres likevel at det vil være en markant forskjell i det at det tross opparbeidelse av stasjon på alternativ 3, vil det fortsatt være et større skogholt igjen, som leveområde for fugl og vilt. Ved opparbeidelse av vei i skogen på gnr 20, bnr 6 derimot, vil nær sagt all skog i området måtte hogges, herunder feltet langs steingarden mot gnr 20 bnr 16, som også gir dyrene le og vern i en langt større utstrekning enn det en treklynge gjør.

I tillegg til hensynet til landbruks og naturmiljø, er det og viktig, som allerede påpekt over, at et massivt veiinngrep slik foreslått i urørt mark her, også vil komme tett på og samtidig fremstå svært skjemmende i et område med flere vernede kulturminner.

For de private parter, Wahl og Thomassen, er det og en bekymring at veien, ikke bare vil være til stor sjenanse, både med støy, støv og vibrasjoner, men at arbeidet og vil kunne medføre setningsskader i steingarden som er lødd langs eiendomsgrensen.

For vei alternativ 2 derimot, vil en i langt større grad kunne benytte seg av en allerede etablert veistrekning, som igjen innebærer et langt mindre inngrep i landbruksinteresser. Dertil går ingen skog tapt, og kulturminner – og området rundt, får et større vern.

Basert på overnevnte opprettholdes at for det tilfelle plasseringsalternativ 5 ikke frafalles i kjølvannet av inneværende høring, så må vei alternativ 2 uansett måtte prioriteres over veialternativ 1, hvor langt flere hensyn som blir skadelidende.

4. Konklusjon

Wahl og Thomassen er ikke negative til selve transformatorstasjonen, men påpeker at det er langt flere hensyn som blir skadelidende ved plasseringsalternativ 5, fremfor å opprettholde det tidligere skisserte plasseringsalternativ 3.

All den tid de varslede tiltak er unntatt behandling av plan- og bygningsloven, vil en særlig minne om at energiloven likevel har til formål å ta hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt. I så måte anføres at KE Nett ikke bare kan vektlegge hensynet til en kostnadseffektiv og forenklet utbygging, men og må ta utstrakt hensyn til både kulturminner, landbruks-, landskaps- og naturinteresser, men og de særlige forhold som gjør seg gjeldene for Wahl og Thommesens eiendom, som vil bli særlig negativt rammet, om det opprettholdes å bygge et «permanent hjelpeanlegg» langs deres eiendomsgrense. Alle hensyn samlet taler i så måte med tyngde for at det tidligere utredede plasseringsalternativ nr. 3 er et langt bedre valg, alle samfunnshensyn tatt i betraktning, og dertil at veialternativ nr. 1, med tilkomst fra Brautvegen må anses å ha så store negative konsekvenser at det samlet taler i mot en slik opparbeidelse av tilkomst.

For det tilfelle det er behov for å utdype overnevnte merknader ytterligere, eller ev. ønske om befaringsbering, ber jeg om å bli kontaktet. I alle tilfelle ønsker jeg å bli holdt orientert om sakens videre utvikling.

Med vennlig hilsen
TP Advokatfirma
Christine Braastad Orre
advokat/partner

3.22.1 Kommentar fra KE Nett

I forkant av åpen kontordag som ble holdt 28. mars 2022 ble det sendt ut brev med Posten til berørte grunneiere og naboer. Her stod også Thomassen på utsendelseslisten, og således skal brevet være sendt ut fra oss. I april 2023, i forkant av innsendelsen av konsesjonssøknaden, ble det sendt ut et infobrev til berørte grunneiere og naboer, og her var svar fra Wahl og Thomassen ett av to innspill som kom inn.

Stasjonsalternativ 5 vil kreve dispensasjon fra Kulturminneloven, da stasjonsområdet så vidt overlapper med sikringssonen til kulturminneflate ID 271928. Dersom det skulle vise seg at det ikke blir gitt dispensasjon, kan stasjonsområdet innskrenkes mot vest, slik at det ikke lenger overlapper med sikringssonen. Iht. Informasjon fra Rogaland fylkeskommune Seksjon for kulturarv vil det da ikke være behov for et dispensasjonsvedtak etter kulturminneloven før tiltaket kan gjennomføres. Ved innskrenking av stasjonsområdet er det ikke snakk om å flytte området østover, men å korte inn tomte, slik at denne blir noe kortere i lengderetning.

Skogen som viser på kart over stasjonsalternativ 3 er tatt ned, og området brukes som beite på samme måte som området for stasjonsalternativ 5. Dermed vil alternativ 3 i praksis innebære at dette også berører innmarksbeite og skog vil ikke avskjerme stasjonsplasseringen mot nordøst.

Bildet under viser området for stasjonsplassering 3 i juni 2023, sett mot sør:

Vedrørende adkomst til de ulike stasjonsalternativene

Adkomst til stasjonsplassering 3 er planlagt fra Horpestadvegen og skal ikke bruke eksisterende veier. Dette krever opparbeiding av ca. 200 meter ny vei på dyrka mark.

Til stasjonsplassering 5 vil adkomstvei alternativ 1 ikke berøre gravminnet Dildarhaug (ASK ID 72075 i KM 5), da dette ligger på andre siden av en steingard som skiller eiendommen med adkomstveien (20/6) og eiendommen med gravminnet (20/16).

Begge adkomstalternativene til stasjonsplassering 5 benytter eksisterende landsbruksveier som må forlenges. I utgangspunktet må adkomstalternativ 1 forlenges ca. 430 meter, mens det for adkomstalternativ 2 trengs ca. 490 meter ny vei.

Dersom skogsområdet mot 20/24 ikke kan tas ned, kan traséen for adkomstalternativ 1 justeres slik at den går i utkanten av skogsområdet. Dette må gjøres i samarbeid med grunneier av 20/6. Det vises til vedlegg 2 (unntatt offentlighet) for nærmere begrunnelse rundt dette.

Veien i adkomstalternativ 1 er tenkt brukt som trasé for vann- og avløpsledningene til stasjonsalternativ 5, samt kabeltrasé, som alle skal ut til Brautvegen. Ved adkomstalternativ 2 må det allikevel etableres kabel-, vann- og avløpsstraséer ut til Brautvegen.

I daglig drift av transformatorstasjonen vil det ikke være stort behov for trafikk på adkomstveien, dette anslås til 1-2 biler i uka. I anleggsperioden vil det være større trafikk til stasjonsområdet, men dette kan løses ved at det adkomstalternativ 2 brukes som anleggsvei, mens alternativ 1 blir permanent adkomst til stasjonsalternativ 5. Anleggsvei vil omtales nærmere i detaljplanen for prosjektet, se også kapittel 2.2.